Զ. ՏԱՐԻ 1656 | ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 15 ՀՐՈՏԻՑ 4381 — Հ. Տ. 21 ՅՈՒԼԻՍ 1889 — Ն. Տ. 2 ՕԳՈՍՏՈՍ 1889 — ՀԻՃՐ. 5 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1306 | ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیەده غلطەده نورادونکیان خانده آرەولك
غزتەسی ادارەسنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	...	160
»	Վեցամսեայ	...	80
»	Եռամսեայ	...	40
Գաւառաց	Տարեկան	...	200
»	Վեցամսեայ	...	100
Օտար երկիրներ	Տարեկան	...	56
»	Վեցամսեայ	...	28

Դուրս ղրկուած լրագրոյ համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է. խմբագրութեանս ղրկուած նամակ կամ գրուածք ետ չդարձուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 21 ՅՈՒԼԻՍ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԱՏԵԱՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ

ԴԱՏԱՍՏԱՆ ԶՕՐ. ՊՈՒԼԱՆԺԷԻ

ԶՕՐ. ՖԷՌՈՆԻ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԶՕՐ. ՊՈՒԼԱՆԺԷԻ ԴԷՄ

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Պուլանժէի դատին վրայ Գերագոյն Ատենին մատուցեալ պաշտօնագիրք ժամանակէն առաջ ի լոյս եկան Ֆիկարոյի տպարանէն եղած գողութեան մը պատճառաւ, որով պուլանժէական Քօքարտ լրագիրը կանխեց անոնց հրատարակութիւնը։ Թէեւ այս լրագրոյ խմբագրապետը բանտարկեցաւ, բայց լոյս տեսած պաշտօնագրաց վաւերականութիւնը չի ժխտուիր։ Այս թղթոց մէջ ամենէն աւելի ուշադրութիւն կը գրաւէ Պուլանժէ զօրավարէն անմիջապէս ետքը պատերազմական նախարարի պաշտօն վարող Ֆէռոն զօրավարին վկայութիւնն իւր նախորդին գործոց ու վարմանց վրայ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԱՍՆ

Զօր. Ֆէռոն նախ կուտայ Պուլանժէ զօրավարին տրամադրութեան ներքեւ գտնուած կառավարական դրամոց հաշիւը։

Պատերազմական պաշտօնատան մէջ կան երկու տեսակ մնացուկներ. (Ա.) Ամեն տարի քուէարկուած գաղտնի վարկերուն մնացուկն. (Բ.) Պահեստի մնացուկ մը, ուր պատերազմական նախորդ նախարարք դրած են իրենց խնայողութիւնները, որպէս զի պատերազմի պատրաստութեան միջոցին պատերազմական նախարարութիւնն իւր ձեռաց տակ պատրաստ մետաղադրամ ունենայ, անձայն կատարելու համար նախնական գործողութիւնները։

Զօր. Ֆէռոնի վկայութենէն կ'երեւի թէ Զօր. Պուլանժէ իւր նախորդէն՝ Զօր. Քամփընոնէ ընդունած է պահեստի մնացուկ մը, որ 2,038,213 ֆրանք կը պարունակէր, եւ այս մնացուկն իւր յաջորդին՝ Ֆէռոն զօրավարին յանձնած է 1,899,575 ֆր.ով, —տարբերութիւն 138,638 ֆր., զոր Պուլանժէ իւր անձնական պէտքերուն գործածած է։

Գտնուած դրամն ո՛չ թէ 1,899,175 ֆր. էր։ Մետաղադրամ 1,699,175 ֆր. միայն կար։ Նաեւ երկու հատ առժամեայ ընկալագիր 200,000 ֆր.ի։ Այս 200,000 ֆր.էն 58,000ը գտնուեցաւ հաշուակալի մնացուկին մէջ, եւ մնացեալը Պուլանժէի հրամանաւ յանձնուած է՝ 1,500 ֆր. չուետացի բռպայի մը, եւ 140,500 ֆր. զինուորական ակմբին, որուն համար ընդհանուր դատախազը կ'ըսէ թէ Պուլանժէ կը յուսար իւր յառաջացման գործիք ընել զայն։

Գաղտնի գաղտնի վարկերու մնացուկին, 1883, 84 եւ 85ին 550,000 ֆր.ի տարեկան գումար կը յատկացուէր այս մնացուկին։ 1886 եւ 87ին, Պուլանժէի պաշտօնավարութեան միջոցին, այս գաղտնի վարկեր 700 հազար ֆր.ի բարձրացան, եւ 1888ին վերստին 500 հազարի իջան։ Եւ այս յաւելեալ վարկերէն բան մը չմնալով վատնած է Պուլանժէ, այնպիսի չուայլութեամբ մը որոյ մանրամասնութիւններն արդէն ծանուցած է ընդհանուր դատախազն, եւ որ աւելի եւս պիտի պարզուի երբ Պուլանժէի դէմ դատ բացուի Զինուորական Ատենին առջեւ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՄԱՍՆ

Զօր. Ֆէռոն կը յիշէ Պուլանժէութեան ազդեցութեամբ միւս զօրավարաց դէմ եղած ցոյցերը, մանաւանդ 1887 յուլիս 14ի հանդիսին առթիւ, երբ Թաքորով զօրահանդէսէն վերադարձող ամեն զօրավարք կանխաւ պատրաստեալ մարդոց կողմէ «Կեցցէ՛ Պուլանժէ» աղաղակներով ընդունուեցան։ Ֆէռոն կ'ըսէ թէ արժան էր նոյն պահուն իսկ այս մարդիկը պատժել, հեծելազօրքն անոնց վրայ արձակելով, բայց ինք մեղքնալով անմեղ բազմութեան որ ընդհակառակն համակիր ընթացք մ'ունէր բանակին նկատմամբ, հոն կեցաւ այս խստութեան միջոցէն։

Նշանակելի եռքը թէ զինուորական համազգեստներու շինութեան գործին մէջ Պուլանժէ անկանոն ընթացք մ'ունեցած էր, Զօր. Ֆէռոն կը խօսի գերմանական սահմանաց վրայ։

«Զինուորական շինութեանց արտասովոր նիւթացոյցէն 20 միլիոն ֆր. առնլով, Զօր. Պուլանժէ յատկացուցած էր արեւելեան սահմանաց վրայ զօրանոցներու շինութեան։ Աչքէ անցունելով տեսայ որ այս զօրանոցք աժէկ շինուած են, եւ սովորականէն պակաս ծախքով։ Բայց անոնց շինութեան մասին քաղաքական ծանր յանցանք մը գործուած էր։ Եղած աղդարարութեանց հակառակ, այս շինութեանց ձեռնարկուած էր գերմանական խորհրդարանի ընտրութիւններէն մէկ ամիս յառաջ։ Գերմանք, ճարտարապէս օգուտ քաղելով մեր պատերազմական նախարարութեան այս անխոհեմութենէն, խորհրդարանական աւելի ստուար մեծամասնութիւն մը տուին Պիզմարք Իշխանին։

«Իւր ընդհանուր ընթացքով, կարելի է որ Զօր. Պուլանժէ վնաս բերած լինի մեր քաղաքական արտաքին կացութեան. բայց այդ կացութիւնը վտանգած չէ զօրք համախմբելով արեւելեան գաւառաց մէջ (որք սահմանակից են գերմանական երկրին,) որովհետեւ զօրանոցները շինել տալէն ետքը, զօրք չէ դրած անոնց մէջ. զինուոր մ'իսկ աւելցուցած չէ սահմանագլխի պահապան զօրաց վրայ։ Ես էի որ 1887 հոկտ.ին եւ նոյմ.ին, կառավարութեան հաւանութիւնն ստանալով, 25,000 զօրք աւելցուցի մեր հիւսիսարեւելեան պահապան զօրաց վրայ, Մեօզի եւ Մեօզէլի վրայ, ի Պրիւյէռ, Նանսի, Լէքռուվիլ, Քոմէրսի տասն նոր վաշտեր դնելով զորս ներսերէն բերել տուի, նաեւ ի Թուլ եւ ի Նանսի տասն երկու հրետանիներ, ի Սանփինի, Շալօն չորս հեծելագունդք նորակազմ։ Նաեւ 300 եւ 500 հոգիէն 700 հոգւոյ բարձրացուցի հիւսիս-արեւելեան գաւառաց մէջ գտնուող 48 վաշտերու զօրաց թիւն։ Այս յաւելմունք խոհեմութեամբ կատարեցան, ի Գերմանիա վայրապար հանրային կարծիքը չգրգռելու համար։ Գաւառապետաց հրաւէր կարդացին գաւառական լրագրաց որ չխօսին զօրաց այս յաւելումներուն վրայ, ինչպէս Գերմանք զգոյշ կը կենան այսպիսի լուրեր հաղորդելէ իրենց լրագրաց մէջ, եւ ո՛ եւ է դիւանագիտական դիտողութիւն չուղղուեցաւ մեզ։

«Վիլհէլմ կայսր բաւ համարեց ըսել մեր զինուորական կցորդին ի Պերլին թէ իւր աչքէն չի վրիպէր Ֆրանսայի պատերազմական նախարարին գործունէութիւնն, որ գերմանական դրութեանց հետեւողութիւն կ'ընէ, եւ թէ ֆրանսական կառավարութիւնն իւր բացարձակ իրաւունքն ունէր ի գործ կը դնէ այս անօրէնութիւններն ի կիր առնլով. բայց, յարեց Վիլհէլմ կայսր, մեք եւս պէտք չէ զարմանանք եթէ Գերմանք փոխադարձ միջոցներ ձեռք առնուն։ Բայց երբ մե՛ր ըրածն էր փոխադարձութիւն։

«Բացորոշ կ'ըսեմ այս բաներ, Պ. Ռուվիէի նախարարութիւնը սրբելու համար Պ. Պ. Նաքէի եւ Ռոշֆորի այն անարգ ամբաստանութենէն թէ Գերմանիոյ նախարարութիւն մ'եղած է։

«... Զօր. Քաֆարէլի գործին ժամանակ, Զօր. Պուլանժէ նախատալից եւ բոլորովին ստայօդ խօսքեր ըսած լինելով պատերազմական նախարարին դէմ, երբ թէ Քաֆարէլի գործն յաւակապէս հնարուեր է զՊուլանժէ աղարտելու դիտմամբ, եւ երբ զի իւր յաջորդին օրով Լըպէլի նոր հրացանին շինութիւնն ետ մնացեր է, կանչեցի զինք (զՊուլանժէ,) եւ երբ հարկադրեցաւ խոստովանիլ այս զրպարտական խօսքերն ըսած լինելն, երեւնորեայ խցարգելութեան դատապարտեցի զինք։

«Պատժոյ պայմանաժամն աւարտելուն, Պուլանժէ Փարիզ եկաւ զինուորական դատաւորման յանձնաժողովոյն աշխատութեանց մասնակցելու։

«Այժմ կուգամ 1887 դեկտ. 1 ի եւ 2 ի դէպքերուն։

«1887 դեկտ. 1ին երեկոյն, որովհետեւ Քօնքորտի հրապարակին վրայ անկարգութիւնք կը շարունակէին (պուլանժէական ցոյցեր), նախարարապետ Պ. Ռուվիէի հետ որոշեցինք որ յիշեալ զինուորական յանձնաժողովն իւր աշխատութիւնները դադրեցնէ, եւ անդամ գտնուող զօրավարք իրենց գաւառային պաշտօնավայրերը վերադառնան։ Ըստ այսմ գրեցի յանձնաժողովոյ նախագահ Վոլֆ զօրավարին։ Ոստիկանութիւնն ասոր վրայ իմաց տուաւ ինձ թէ Զօր. Պուլանժէ երեկոյեան կառախմբով չէ մեկնած մայրաքաղաքէն։ Այս բան քիչ մը մտահոգութեան մէջ թողուց զիս. գրեցի առ Պուլանժէ՝ Փարիզէ մեկնելու մասին հրամանս երկրորդելով։ Սոյն մը նամակս իրեն յանձնեցի, եւ ընկալագիր ստացայ։ Ցետոյ իմացայ որ առաւօտեան կառախմբով մեկներ է։ Չիմացայ թէ գիշերն ո՛ւր անցուցեր է։ Անցեալ հոկտ.ին լրագրերէն իմացայ թէ նոյն գիշերը Զօր. Պուլանժէ ներկայ գտնուեր է Պ. Լաքէռի բնակարանին մէջ քաղաքական մարդոց ժողովակի մը, յորում խորհուեր է արտակարգ շարժմամբ մը դէմ դնել Պ. Ժիւլ Ֆէրրիի Հանրապետութեան նախագահ ընտրուելուն, եւ երբ խնդիր եղեր է թէ բանակն ի՛նչ ընթացք պիտի բռնէ այս տագնապին մէջ, Պուլանժէ պատասխաներ է թէ «ես իմ վրաս կ'առնում բանակն, եւ կը խոստանամ որ զօրքերն իրենց զօրանոցներէն դուրս չպիտի ելնեն»։

«Եթէ Զօր. Պուլանժէ այս խօսքերն իրօք արտասաներ է, աղուոր ցուցած կը լինի պարզապէս թէ բնաւ չի ճանչեր բանակը, կարծելով թէ բանակն երկրին հիմնական օրինաց դէմ գործելու ո՛ եւ է տրամադրութիւն կրնայ ունենալ։ Երբեք բանակը չպիտի ընկերակցէր Հանրապետութեան նախագահին օրինաւոր ընտրութեան դէմ ո՛ եւ է ընդդիմութեան։ Ընդհակառակն, բանակը պատրաստ պիտի գտնուէր ընդդիմադիրներն հարուածելու, եթէ ի գործ դնէին այսպիսի խորհուրդներ։

«Պէտք է բացորոշ յայտարարեմ. Բանակն իւր զօրանոցներէն դուրս պիտի ելնէր իւր պետերուն հրամանին համեմատ, եւ եթէ անկարգ շարժում մը զսպել հարկ լինէր, բանակն իւր պարտաւորութիւնն առանց վարանման պիտի կատարէր։

«Զինուորական հրամատարն Փարիզի եւ պատերազմական նախարարն ամեն միջոցներ ձեռք առած էին որպէս զի Նախագահն ընտրող Ազգային Վեհաժողովոյ որոշման դէմ ամեն հակառակութիւն փաւթով եւ աղդուապէս զսպուէր։ Չէի կարծեր որ մեծ ճիգ մ'ընել հարկ լինէր, եւ այս կողմէ հոգի մէջ չէի»։

Զօր. Ֆէռոն կը վերջացնէ ըսելով թէ քաղաքական գումարման մը ներկայ գտնուիլն իսկ ծանր յանցանք մ'է գործօն ծառայութեան մէջ գտնուող զօրապետի մը համար։

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Փարիզէ վերջին հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ Զօր. Պուլանժէ, որ 135 շրջանակաց մէջ ինքզինք ընտրելի առաջարկած էր, միայն 17 շրջանակներու մէջ ընտրուած է. 90 գաւառներէն (տէբարթըման) 75ին մէջ Հանրապետականք իրենց մեծամասնութիւնը պահած են. միայն մէկ գաւառի մէջ կորուսած են։ Գաւառային ժողովոց համար իրենք զիրենք ընտրելի առաջարկող երեք նախարարք ընտրուած են։ Պ. Վիլսոն երեսէ ինկած է վերջնապէս ի Լոշ չէ կրցած ընտրուիլ։ Արտաքին գործոց նախարար եւ «համաչէթէֆալի աւանդապահ» Պ. Սփիւլլէր շրջանակի մը մէջ նոյն ինքն Պուլանժէի դէմ ճակատելով, անոր յաղթած եւ գաւառական խորհրդական ընտրուած է։ Պուլանժէական պարագլուխներէն Պ. Լը Հէրիսէ չէ կրցած ընտրուիլ։ Հանրապետական լրագիրք շատ ուրախ են, եւ Հանրապետականներուն յորդոր կը կարդան միաբանութեամբ եւ քաջարութեամբ ճակատիլ Պուլանժէութեան դէմ՝ առաջիկայ երեսփոխանական ընտրութեանց մէջ զայն բոլորովին ջախջախելու համար։—Թան կ'ըսէ թէ Հանրապետականաց շահերն ու միաւաններն հաշուի դնելով, միայն Իլ-է-Վիլէնի գաւառը կը կորուսանեն։

* *

Յուլիս 29ի երեկոյն, ոստիկանութիւնը խուզարկեց պուլանժէական Փէյի լրագրոյ տպարանն եւ առ Պուլանժէ ուղղեալ նամակներ ձեռք ձգեց։ Խուռն բազմութիւն հաւաքեցաւ Փէյի գրասենեկին առջեւ, եւ 300 ոստիկանք պէտք եղան։ Հանրապետական պահակազօրքը ցրուեց Մոնմարթրէ եկող բազմութիւնն, եւ ձերբակալութիւններ ըրաւ։ Ժողովրդեան ստուար մաս հանդարտ մնաց։

* *

Ի Լա Ռոշէլ դէպք մը տեղի ունեցաւ որ շատ կը խնդացնէ հակապուլանժէականները։ Նոյն օր ոստիկանութիւնը նաեւ կը նախեցնէր խումբ մը չարագործներ՝ Ռէ կղզին տարագրելու համար։ Բանտէն ելնելով այս չարագործք սկսան աղաղակել Կեցցէ Պուլանժէ, եւ հնչուն ձայնիւ մը երգեցին պուլանժէական ծանօթ երգն En r'venant d'la Revue. ոստիկանք շատ նեղութիւն կրեցին լռեցնելու «քաջ զօրավարին» այս կատաղի ջանքացողները, թէեւ հաւանական չէ որ Պուլանժէ մեծ փառք մը համարի այս ցոյցը։

* *

Փարիզի Թէրթ մը դիտել կուտայ թէ Պուլանժէի կուսակցութիւնն «Ամուսնալուծողաց կուսակցութիւնն» է (Le parti des divorcés). «Եւ իրօք, «տեսէ՛ք իւր սպայակոյտին բաղադրութիւնը. Նաքէ, սպասողն, թողած «է իւր կինը. Լէզան՝ ամուսնալուծող. «Լաիկէռ՝ ամուսնալուծող. Վէրկօէն՝ ամուսնալուծող, եւ աւելի քան ամուսնալուծող. զի ամեն ոք գիտէ այն թէեւ «կնոջ Օր. տը Սոնյրէզլի հետ իւր «անպատուաբեր արկածները։ Ի վերջոյ, նոյն ինքն Պուլանժէ կ'աշխատի «վերջնապէս թողուլ իւր կինն՝ ամուսնալուծում ձեռք բերելով, իւր կնոջ «հարստութիւնը վատնելէն եւ այնչափ «ժամանակէ ի վեր զայն երեսի վրայ «թողլէն ետքը։ Սիրո՛ն ընկերութիւն։ «Մարդ կը սարսափի խորհելով թէ «ի՛նչ պիտի լինի Ֆրանսայի վիճակն «երբ այսպիսի խմբակի մը ձեռքն իյ-«նայ։»

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Բրէօյ Զայթունկ կը պնդէ Ռուսիոյ պատերազմական նախարար Վանովսքի զօրավարին ի Վիշի քաղաքական եւ զինուորական կարեւոր պաշտօն մը կատարելուն վրայ, եւ փաստ կը բերէ շատ մը ռուս եւ ֆրանսական թերթեր, որք ծանուցած են թէ Զօր. Վանովսքի Ֆրանսայի պատերազմական նախարար Պ. տը Ֆրէսինէի հետ տեսակցեցաւ ի Վիշի։

* *

Վիեննա Ալկէմայնէ Զայթունկ իւր յուլիս 31 թուով հետեւեալ լուրը կուտայ.

«Ամենէն ապահով աղբիւրէ մը կը տեղեկանանք թէ Ֆրանսա եւ Ռուսիա, վերջին տասն եւ հինգ աւուրց մէջ, դաշնակցած են պաշտօնական պայմանագրով մը։ Նախնական դաշնադրութիւն մ'է այս որ ի պահանջել հարկին վերջնական պիտի դառնայ։ Կնքեալ կարգադրութիւնք աւստրիա-գերմանական նիզակակցութեան յար եւ նման են, պաշտպանողական բնութեամբ։ Ռուսիա եւ Ֆրանսա փոխադարձաբար կ'երաշխաւորեն իրարու երկրին ապահովութիւնն օտար յարձակման մը դէմ։

«Ո՛ր կողմէ եւ ի՛նչպիսի հերքում ալ տրուի, այս լրոյ կատարեալ վաւերականութիւնն ու ճշդութիւնը խնդրոյ նիւքեւ չի կրնար ձգուիլ բնաւ։»

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԻՍԻՆ ՄԷՋ

Ամեն բան պիտի գտնուի Արուեստահանդէսին մէջ,—նոյն իսկ կուատուն մը։

«Աստուածոց կաատունն», որ Հանոյէն (Թօնքէն) իւր ամեն մասերով ի Փարիզ փոխադրուած էր Զինուորական Անկեյանոցի հարթավայրն, յուլիս 28ին ամբողջովին ղետեղեցաւ, եւ Ֆէկարօ կը ծանուցէ թէ քուրմերը մի քանի օրէն պիտի սկսին իրենց պաշտամունքը։ Հասարակութիւնը ներս չպիտի ընդունուի, բայց հեռուէն պիտի կրնայ դիտել, վանդակապատ բեմէ մը որ կաատան շուրջը պիտի հաստատուի։»

ՄԱՃԱՌՔ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՑԻՔ

Փէշթ, 30 յուլիս.—Փէշթայի Համալսարանի ուսանողաց կողմէ պատուիրակութիւն մը Փարիզ կ'երթայ՝ մասնակցելու նոր Սորպոնին բացման հանդէսին, եւ Փարիզի ուսանողաց մասնախմբէն իրբեւ նուէր պիտի ներկայացնէ Քօշութի մէկ կենդանագիրը։ (*) —Մաճառ երեսփոխան Բլինքով ինքնասպան եղաւ։

ՄԻԼԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐ

Պելկրատ, 30 յուլիս.—Նախորդ թագաւոր Միլան ի մօտոյ Վրանկեքապանիա պիտի երթայ յայցելութիւն խնամակալ Պ. Ռիսթիչի։ Օգոստ. 15ին,

(*). Վիեննայէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Վիեննայի Համալսարանին ուսանողաց կողմէ ևս պատուիրակութիւն մը Փարիզ պիտի երթայ այս առթիւ։

—)(7)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԼՈՒԻ ՆՈՒԱՌ

ԱՆԻԾԵԱԼ ՊԱՆԴՈԿԸ

ՆԱԽԱԲԱՆ

—Դարձեալ դժբաղդութիւն մը պիտի պատահի, ըսաւ.

Երբ միայնակ մնաց, մանկամարդ կինն ուղեւորութեան մախաղէն հանեց երկու երկհարուածեան ատրճանակ որք լեցուն էին։

Խայծերը քննեց։

—Թերեւս յիմարութիւն է ըրածս, ըսաւ խնդալով. այս ալ թող աւելնայ միւսներուն վրայ։ Պէտք է որ սիրտս հանդարտի այս գործին վրայ, եւ երբեք չպիտի ներեմ ինքզինքիս՝ այսպիսի արկածէ մը խուսափելուս համար. հետաքրքրութիւնս, եթէ չգոհացնեմ զայն, խղճի խայթի մը պէս պիտի սպաննէ զիս։

Ցետոյ մրմնջեց.

—Այս գեղջկուհւոյն համզումը պէտք է որ մտածեցնել տայ ինձ։

Բայց այս կինն այնպիսի յանդգնութիւն մը ունէր որ վտանգն անդիմադրելի կերպիւ կը փորձէր, եւ խնդալով ըսաւ.

—Նինէգը շատ պիտի խնդացնեմ այս փէրիի պատմութեամբ։

Գեղջկուհին վերադարձաւ իր հետ բերելով հին տոմար մը, գրիչ եւ մելան։

Գրիչը սագի մը թեւէն փրցուած էր եւ դանակով կտրուած։

Մելանն այնչափ տժգոյն էր որ յայտնի էր թէ ջրով եւ թանաքամանին չորցած յատակին խառնուրդով բաղադրեալ էր։

—Քանի որ չէք ուզեր մեկնիլ, ըսաւ պանդոկապետուհին հառաչելով, գրեցէք անուննիդ, արհեստնիդ, ուսկից գալերնիդ եւ ո՛ւր երթալնիդ։

«Պէտք է որ ամէն բան կանոնաւոր ըլլայ, երբ դատական իշխանութիւնն հոս գայ ձեր մեռած ատեն։

Մանկամարդ կինն ուսերը թօթուեց եւ տոմարին մէջ արձանագրեց։

Լօրա Վինսէնթա, կոմսուհի Պիւրնորֆի, այրի, քսան եւ չորս տարեկան։

Մոսկովայէն եկած՝ Բարիզ երթալու համար։

Երբ աւարտեց, արութեամբ լի խնդուքով մը ըսաւ պանդոկապետուհւոյն.

—Ձեր փէրին կրցած է սպաններ սպաննել, բայց չպիտի համարձակի յարձակիլ թատրոնի թագուհւոյ մը վրայ, որ ասկից զատ ճշմարիտ կոմսուհի մըն է։

Գեղջկուհին խոշոր խոշոր կը բանար աչուըները. լաւ չհասկցաւ։

—Տիկին, ըսաւ վեհերոտութեամբ, կ'աղաչեմ հաճեցէք ստորագրել յայտարարութիւն մը ընել տոմարին վրայ։

—Ի՞նչ յայտարարութիւն։

—Թէ դուք հոս մնացած էք հակառակ իմ խօսքերուս։

Մանկամարդ կինը վերստին ձեռք առաւ գրիչը ծաղրածու դէմքով եւ գրեց.

Կը յայտարարեմ որ եօթն մեռելոց եւ փէրիին պատմութիւնը լսելէ ետք է որ ուզեցի պառկիլ այս պանդոկին մէջ, հակառակ պանդոկապետուհւոյն խորհրդոց։

ԼՕՐԱ ՎԻՆՍԷՆԹԱ, կոմսուհի Պիւրնորֆի

—Գո՞հ էք, հարցուց։

—Տիկին, շատ անհանգիստ եմ. լաւ է որ ետ առնուք ձեր տուած ոսկին եւ մեկնիք, ըսաւ Շամբանեացին։

—Սիրելի խաթունս, վաղը ժամ 8ին գաւաթ մը կաթով խահուէ պիտի բերէք անկողինս եւ շատ գոհ պիտի ըլլաք զիս արթնցած եւ քաջառողջ տեսնելով։

«Լուրը պիտի հրատարակէք երկրին մէջ, եւ, ի Թրուա, քանի մը խօսք պիտի գրուցեմ այս մասին։

«Ձեր յաճախորդները պիտի վերադառնան ձեզ, եւ մինչեւ իսկ պիտի վայելէք Անգլիացւոց այցելութիւններ որք պիտի ուզեն տեսնել Վօ-ծրա-Բէրիի սենեակն ուր Լօրա Վինսէնթա խարտախած է փէրիին հըմայքը։

«Ի Բարիզ լրագրաց մէջ քիչ մը աղմուկ յարուցանել պիտի տամ այս պատմութեան վրայ։

«Նորէն աշխարհ պիտի գայ այսպէս։

Ցետոյ, հաստատ ձայնով.

—Առաջնորդեցէք ինձ։

Շամբանիացին աւելի բառ մը չ'արտասանեց եւ աշտանակն առաւ։

Այդ միջոցին գաճաճը տուն կը դառնար։

—Ա՛հ, ըսաւ Լօրա, Պասքիրն է։

Մէկ ձեռքով մախաղը բռնած էր եւ միւսովն իւր րէվօլվէրները։

Խոհեմութեան փայլակ մը ունեցաւ.

—Կը տեսնէք, խաթուն, ըսաւ բարձրաձայն, ասիկա ուղեւորին անբաժան ընկերն է։

Իր հրազէններուն վրայ կը խօսէր։

—Տասներկու հարուած կայ պարպելիք եւ կը բաւէ մարդ մը սպաննելու համար։

—Տիկին, ըսաւ գեղջկուհին ծանրութեամբ, փէրին չ'սպաններ։

Գաճաճը րէվօլվէրներուն նուիրեց ուշադրութիւն մը, որ անշուշտ յառաջ կուգար լոյսին հանդէպ շողացող պողպատին նշոյլներէն։ Ջուարթ հեծիւններ արձակելով սկսաւ ուշադրութեամբ քննել զէնքերը. կոմսուհին դէպի նա երկնցուց զանոնք խրախոյց դէմքով։

Վիժուկը կասկածանօք հոտոտեց զայնս, բայց ձեռքը չդպցուց բնաւ։

—Կարծես կ'զգայ որ վտանգաւոր է, ըսաւ ուղեւորուհին։

—Կը կռահէ թէ ի՛նչ է վառօդն եւ բնաւ ձեռք չէր դպցուներ լուսահոգի էրկանս որսի հրացանին, ըսաւ Շամբանիացին։

—Խելագար մարդիկն անասունի բընազդումներ ունին, դիտել տուին Լօրա. արդէն տեսած եմ ապուշ մը որ կը վախնար հրազէններէն։

«Օ՛ն, առաջնորդեցէք ինձ եւ այդպէս մի դողաք, սիրելի խաթունս։

«Եթէ այս գիշեր հրացանի հարուած մը լսէք, օրհնեցէք ձեր սրբուհին. փէրին հոգին աւանդած ըլլալու է։ Կրնաք գալ տեսնել թէ ի՛նչ տեսակ բան է։

Գ

ՄԵՌԵԼՈՑ ՍԵՆԵԱԿԸ

Գեղջկուհին առջեւէն վեր ելաւ, լատիներէն աղօթքներ մրթմրթալով։

Հասան դրանն առջեւ որուն վրայ գաճաճը կծկտած մնաց։

—Այս անպիտանը ներս չի՞ մտներ, ըսաւ օտարուհին մատնանիշ ընելով Պասքիրը։

Սա տեղէն չէր շարժեր։

Շամբանիացին, վերմակը շտկելով, նըրբութեամբ պատասխանեց.

—Կ'ըսէիք թէ անբանները բնազդում ունին, Պասքիրը բնաւ ոտք չդներ մեռելոց սենեակին մէջ։ Գուցէ վախնաք ասկից, տիկին։

—Չէ՛, չէ՛, բնաւ։

Եւ չմինէ մը տեսնելով.

—Քիչ մը կրակ վառեցէք, ըսաւ, սենեակին օդը կը փոխուի։

Շամբանիացին նշան մը ըրաւ Պասքիրին՝ ցոյց տալով վառարանն, եւ վիժուկը սանդուղներէն վար գլորեցաւ. վայրկեան մը յետոյ կը վերադառնար գրկաչափ մը փայտով զոր սեամին վրայ դրաւ առանց յառաջանալու։

—Կը տեսնէք, ըսաւ գեղջկուհին երթալով փայտն առնլով, եթէ ծեծի տակ զինքը մեռցնէք իսկ՝ քայլ մը չառնուր այս տախտակամածին վրայ։

—Զարմանալի՛ մարդ, ըսաւ Լօրա։

Ցետոյ, երբ կրակը վառեցաւ, սենեակին մէջ բոցերուն յառաջ բերած զուարթութիւնը տեսնելով եւ տաքութիւնն ըզգալով, ըսաւ.

—Կը կարծէ՞ք որ այդ փէրին այնչափ անքաղաքավար ըլլայ որ գայ վրդովել սիրուն կնոջ մը քունն որ յոգնութենէն գետինը կը գլորի եւ լաւ անկողին, լաւ կրակ եւ լաւ ստամոքս ունենալուն համար այնչափ երջանիկ կ'զգայ ինքզինքը։

«Ես այդպէս չեմ կարծեր։ Գիշեր բարի, սիրելի խաթուն։

Գեղջկուհին ելաւ գնաց եւ Լօրա բանալիով գոցեց դուռը։

Իմացաւ որ Շամբանիացին տէր ողորմեաներ կը քրթմնջէր վար իջնելով։

—Աւելի լաւ կ'ըլլայ որ սատանային օգնութիւնն հայցես, մրմռաց, որովհետեւ Աստուած եւ ես չատոնց ի վեր սոսկալի կերպով գժտուած ենք։

Մեծ հայելիի մը մէջ նայեցաւ ինքզինքը։

—Ո՛չ մէկ խորշում, ըսաւ։ Ինկեղեցւոյ թեւերուն մէջ նետուելու ժամանակը չէ եկած։

Լօրա սակայն կ'երեւի թէ դժնդակ յիշատակ մը մտաբերած էր, որովհետեւ ճակատը կծկուեցաւ, անցելոյն վրայ խորհեցաւ։

Վերջապէս մրմնջեց.

—Աւելի՛ ուրիշի մը վրէժխնդրութեան զոհ երթալով մեռաւ քան իմ պատճառաւս։ Ես միմիայն թող տուի որ ընէ։

(Շարունակելի)

Ալեքսանդր Ա. Թագաւորին ծննդեան տարեդարձէն ետքը Վիեննա պիտի երթայ և անտի Փարիզ։

(Ուրեմն, անհիմն են նախորդ Թագաւորին վերագրուած զանազան խորհուրդք։)

ԻՏԱԼԻԱ

Հայրենասէր Իտալացւոց մեծ մաս մը դեռ կը տօնեն Տիժոնի ճակատամարտին տարեդարձն, ուր Կարիպալտեանք, Ֆրանսացւոց հետ դաշնակցութեամբ, մասնակի յաղթութիւն մ'ունեցան Գերմանաց վրայ։ Այս տարի եւս ի Հռոմ ֆրանսասէր Իտալացիք տօներ էին այս տարեդարձն, և հետեւանքն եղած էր վէճ մը ոստիկանութեան հետ։

Հռոմէ յուլիս 28 թուով հեռագիր մը, զոր Մծ. Օրէնպուռ կը հրատարակէ, այս վէճին առթիւ ծագած դատին վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնը կուտայ.

«Տիժոնի ճակատամարտին տարեդարձին առթիւ տեղի ունեցած անկարգութեանց դատաստանն այսօր վերջացաւ զարմանալի վճռով մը։ Երդուեալ դատաւորք հաստատեցին թէ ամբաստանեալ ցուցարարք իրենց ամբողջութեամբ արդարեւ ըմբոստութեան յանցանքը գործած են, բայց ոստիկանութեան խստութիւնն և ամբաստանելոց ալ մինչեւ ցարդ վեց ամիս բանտ պառկած լինելն ի նկատ առնլով, երդուեալք անպարտ արձակեցին զանոնք։»

Ի ՍՈՒՏԱՆ

Սուաքէնէն նոր լուրեր, զոր Թուրք լրագրաց մէջ եւս կը տեսնենք, կը ծանուցանեն թէ Սուտանցի ապստամբապետ Վատէլնճումի դէպ ի Հիւսիս (Եգիպտոս) կը վերսկսի իւր յառաջխաղացումն։ Թէեւ այս մարդուն հետ 12,000 անձինք կան, բայց հազիւ 2,500ը պատերազմիկ են։ Մնացեալք գերիներ և ընտանիքներ են։

Քաղաքիս ազգային երկսեռ վարժարանաց տնօրէնութեան և ուսուցչութեան պաշտօնը գոհացուցիչ թոշակաւ կարող ազգայնոյ մը յանձնելու փափաքաւ, Ուսումնական Խորհուրդս կը խնդրէ որ սոյն պաշտօնին յարմար և զայն ստանձնել փափաքող ազգայինք հաճին յատուկ նամակաւ դիմել իրեն և յայտնել իրենց պայմանները։

Խնդրուած պաշտօնեայն պարտի լինիլ վարժ դաստիարակ, հմուտ հայերէնի և մի եւրոպական լեզուի, ինչպէս նաեւ ինչ ինչ կարեւոր ուսմանց և գիտութեանց։

Դպրոցական նոր շրջանը սկսուի 1/13ին կ'սկսի, հետեւաբար ամէն առաջարկք պարտին լինիլ ընդ փոյթ։

Նամակք պիտի ուղղուին առ
Ուսումնական Խորհուրդ
Առաջնորդարան Հայոց
Զմիւռնիա

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

1/13 յուլիս 1889
Զմիւռնիա 594 3—5

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դատական և կրօնական գործոց Նախարարութիւնն, ըստ յանձնարարութեան Ներքին գործոց Նախարարութեան, ծանուցած է Ազգ. Պատրիարքարանի որ, Մարդահամարի յատուկ օրինաց տրամադրութեան համաձայն, Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ պատահած մահերը ժամանակին տեղեկագրուին մարդահամարի տեսչութեան։

Ազգասիրուհի Հայուհեաց ընկերութեան ընդհանուր ժողովն ի նիստ գումարեցաւ երէկ ի Բերա, և կատարեց իւր Դիւանին և Տնօրէն ժողովոյ ընտրութիւններն, հետեւեալ կերպիւ.

Դիւան Ընդհ. Ժողովոյ

Ա. Ատենապետ,	Տիկին	Մ. Նորատունկեան
Բ. »	»	Ե. Նէվրուզ
Ա. Ատենադպիր,	Օր.	Մ. Միւհէնտիզեան
Բ. »	»	Խ. Արթինօֆ

Տնօրէն Ժողով

Ա. Ատենապետ,	Տիկին	Տ. Մամիկոնեան
» »	»	Ս. Յակոբեան
Ա. Ատենադպիր	Օր.	Մ. Ֆաէնկեան
Բ. » »	»	Ա. Քիւրքճիխանեան
Գանձապետ	Տիկին	Մ. Տավուտեան
Համարակալ	»	Ն. Թաշճեան
Խորհրդական	»	Զունդ
» »	»	Վ. Երկանեան
Փոխ-Համարակալ	»	Ե. Ցարութիւնեան

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Տնտես. Խորհ. Ազգ. Հիւր. Վալըգրեան

Նոր գիւղի Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ սնտուկի միամեայ մատակարարութեան հաշուեցոյցն, որ կսկսի 1888 յունվար 1էն և կը յանգի ցվերջ դեկտեմբերի նոյն ամի, ըստ օրինի Տնտեսական Խորհրդոյ ներկայացուած և անոր յար և նման մէկ օրինակն թաղին եկեղեցւոյ բակին կախուած է ի տես թաղեցւոց։

Տնտես. Խորհուրդն այսու պաշտօնական ծանուցմամբ հրաւէր կը կարդայ յիշեալ գիւղի պատուարժան ազգայնոց, որ եթէ նոյն հաշուեցոյցին վրայ որ եւ է դիտողութիւն կամ բողոք ունին, թուականէս մինչեւ 21 օր պայմանաժամու մէջ գրաւոր կերպիւ ներկայացնեն Տնտես. Խորհրդոյ։

Սոյն պայմանաժամին լրումէն յետոյ՝ որ և է բողոք կամ դիտողութիւն անընդունելի պիտի միայ։

20 յուլիս 1889

Ս. ՍԱՆԴԽՏԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁ Ի ՌՈՒՄԷԼԻ ՀԻՍԱՐ

Ցառաջիկայ կիւրակէ, 23 յուլիս, Ռ. Հիսարի Ս. Սանդուխտ Եկեղեցւոյս տօնախմբութիւնը լինելով, Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազան Մուրատեանց հանդերձեալ է հանդիսաւոր Պատարագ մատուցանել ի հոգեւոր մխիթարութիւն ժողովրդեան. զկնի Ս. Պատարագին սովորական պարզ դաշտահանդէսը պիտի տեղի ունենայ Վանմ. Իչխան Հալիմ փաշայի ծովահայեաց պարտէզին մէջ։

Ուստի յուսամք արդոյ հասարակութենէ թէ կը բարեհաճին իւրեանց ներկայութեամբ քաջալերել գիւղին աղքատիկ վարժարանները։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր	Ատենապետ
Պ. ՉԻԼՃԵԱՆ	Ն. ՔԱՐԱՔԱՇԵԱՆ

19 յուլիս 1889
Ռ. Հիսար

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՐԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Հիճազի նահանգին մէքթուպճի անուանուեցաւ Եաննայի նախորդ մէքթուպճի Գատրի էֆէնտի։

Եաննայի նահանգին մէքթուպճի անուանուեցաւ Հիճազի նախորդ մէքթուպճի Մուհիէտտին էֆէնտի։

Պարսկաստանի Սօուգպուլագ քաղաքին օսմանեան պատուակալ հիւպատոս անուանուեցաւ փաճառական Թոմա էֆէնտի (Ասորի)։

— —

Սանճաքի երկրորդ աստիճան տրբուեցաւ Տրապիզոնի նախնական ատեանի պատժական ճիւղին նախագահ Ալեքսանդր էֆէնտիի։

Սալիհէի աստիճան՝ արտաքին թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Րիֆաթ պէյի, ծանրկ դիւանին թղթակցութեանց տնօրէն Րէշիտ պէյի, Նէյլպօլուի Խնող գաւառակին գայմագամ Իպրահիմ Հիլմի էֆէնտիի և Պոլսոյ վերաքննիչ ատենի առեւտրական ճիւղին առաջին քարտուղար Հիւսէյին Հիւսնի էֆէնտիի։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Պ. Կնայսթի, որ Պաւուոն մը Հիրշի խնդրոյն մէջ հինգերորդ իրաւարարի պաշտօնը կատարած է։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Եգիպտոսի Շէրիի պաշտօնեայ Ապտուրրահման Նաֆըզ էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Հռոմի օսմանեան դեսպանատան խորհրդական Մէհմէտ Թէվֆիգ պէյի և Եաննայի Երկէրի գաւառին կառավարիչ Րէուֆ պէյի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Զ. զօրաբանակի ընդհանուր պետոյ չորրորդ ճիւղին տնօրէն Հիւսէյին Վասֆի պէյի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Ադրիանուպոլսոյ պէլէտիական գեր-հիւպատոս իտալացի Պ. Սթավեստէթինէի և Զ. զօրաբանակի կեդրոնական հիւանդանոցին երկրորդ բժիշկ տեղակալ-գնդապետ Սէլիմ պէյի։

Այլ և այլ կարգի պատուանշանք տրուեցան Պերթոյ պատերազմական նախարարութեան պաշտօնէից ոմանց։

— —

ԿՐԵՏԷ

Այս առուր Թայմզի մէջ կը կարդանք հետեւեալը.

Ինչպէս յայտնի է, Կրէտէի ընդհանուր ժողովոյ մեծամասնութեան և փոքրամասնութեան կուսակիցներու միջեւ ծագած անհամաձայնութիւնը կղզւոյն արդի կացութեան վրայ ագդելով ինչ ինչ չփոթութեան նշյններ ծագած էին. սակայն ցարդ ո՛չ մէկ կողմ հանրային անդորրութիւնը վրդովող ո և է չփոթութիւն ծագած չէ և կայս. կառավարութիւնը զինուորական զօրութեանց յաւելմամբ հոգ տարած է ապահովելու կղզւոյն հանրային անդորրութիւնը։ Հետեւաբար այս առթիւ տարածուած այլ ընդ այլոյ զրոյցներ բոլորովին անհիմն են։

Ի ստորեւ կը հրատարակենք Կրէտէէն Բ. Դրան ուղղեալ պաշտօնական հեռագիր մը որ կը վերաբերի կղզւոյն մէջ կատարուած ամբոխութեանց և կարգադրութեանց։

Ցետ այսորիկ եւս մաս առ մաս պիտի հրատարակենք կղզւոյն գործոց նկատմամբ մեր առած պաշտօնական և ճշգրիտ տեղեկութիւնները։

Պաշտօնէն հեռագիրը

Ինչպէս ծանուցած էի երէկի հեռագրովս Այա Գալէի մէջ գտնուած զօրաց թիւն աւելցնելու և այդ տեղւոյն աւելի ամրացնելու համար այսօր այդ կողմն զօրք ղրկուեցաւ որք առանց ո և է դէպքի իրենց պարտքը կատարած են կատարելապէս։ Այդ կողմը գտնուած Մոնօզինէրի անուն տիրող կէտն եւս զինուորական

հսկողութեան ներքեւ առնելով հանրային անդորրութիւնն ապահովուած է։

* *

Կրէտէի նախորդ կուսակալ Նիքօլաքի փաշա Սարդէնոքի այս առաւօտ մայրաքաղաքս հասաւ Մախսուսէի Աւլոն շոգենաւով։

* *

Կրէտէի կուսակալին փոխանորդի օգնական Ղալիպ պէյ և Ճէվատ փաշա Հաննա ժամներ են։

— —

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆՔ ՊԵՏՐՍՊՈՒՐԿԻ ԵՒ ՀՌՈՄԻ

Երէկի Լ. Հէրալտ և այս առուր Թուրք լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Պետրսպուրկի օսմանեան դեսպան Շաքիր փաշա և Հռոմի օսմանեան դեսպան Ֆօթիատէս փաշա մայրաքաղաքս պիտի գան։

— —

ԳՈՒՐՊԱՆ ՊԱՅՐԱՄԸ

Շէյխ-իւլ-Իսլամի Դուռն առայժմ արաբական ներկայ Զիլհիճճէ ամսոյն երկուշաբթի օրէն սկսած համարելով Գուրպան Պայրամի տօնը պիտի սկսի յառաջիկայ չորեքշաբթի 10 Զիլհիճճէ (26 յուլիս). սակայն այս որոշումն պիտի փոխուի եթէ մինչեւ այն ատեն Պրուսայէն կամ ուրիշ տեղէ մը Շէրիի վճռագրով ծանուցուի լուսնոյ մահիկի երեւումն և Շէյխ-իւլ-Իսլամի Դուռն եւս վաւերացնէ զայն։

— —

ՎՍԵՄ. ՍԱՅԻՏ ՓԱՇԱ

Արտաքին գործոց նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշա երէկ կայս. պալատ գընաց և ժամ 8ին իւր պաշտօնատեղին վերադարձաւ։

— —

«ՄԱՐՍ» ԵՒ «ՔՈՍԹՐՈՄԱ»

Աւստրիական Լոյտի ընկերութիւնն իր Կ. Պոլսոյ ընդհ. գործակալ Պ. Ֆոռնիի միջոցաւ վերաքննութեան պիտի դիմէ ի Բեղբուսուրկ, ռուսական հիւպատոսարանի դատական յանձնաժողովոյ կողմէ տրուած վճռոյն դէմ, ի մասին Մարս և Քոսթրօմա շոգենաւուց բաղխման ծանուցեալ դատին։

— —

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Անատոլուի երկաթուղեաց ընկերութիւնը Բ. Դրան մատուցած է Նիկոմիդիոյ-Էնկիւրիի գծին երկրորդ ճիւղին (որ 115րդ էն մինչեւ 230րդ քիլօմեդրը կը հասնի) շինութեանց յատակագծերն։ Բ. Դուռը վաւերացնելով զայնս, իւր հաւանութիւնը գրաւորապէս հաղորդած է ընկերութեան։

— —

ԻՏԱՐԷԻ ԺՈՂՈՎՔ

Նահանգաց կազմակերպութեան օրինաց վրայ եղած յաւելուածի մը համաձայն՝ Իտարէի ժողովոյ անդամներու ուղղակի ազգականք ինչպէս են մեծ հայրը, եւ հայրը, որդին թոռը և Բ. Գ. Դ. աստիճանի ազգականք նոյն ժողովոյ ընտրելիներու ցանկին մէջ չեն կրնար մտնել։

Այս յաւելուած վաւերացուած է կայս. Իրատէով։

— —

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ

Ադրիանուպոլսէն կը գրեն թէ նոբակառոյց զինուորական հիւանդանոցին շինութիւնք աւարտած լինելով բացումը տեղի պիտի ունենայ Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձի օրը։ Բաց ի այս հիւանդանոցէն, որ հազար անկողին պիտի պարունակէ, երկաթուղւոյ կայարանին մօտ եւս երկու հարիւր անկողին պարունակող ուրիշ հիւանդանոց մը եւս կը կառուցուի։

Ադրիանուպոլսոյ տասանորդի տրոց աճուրդն աւարտելով հարիւրին 25—26 աւելի հասոյթ արտադրած է բաղդատմամբ նախորդ տարւոյն։

Զինուորական պետոյց հայթայթման նուազուրդն կը կատարուի։ Կը հաշուի թէ արքունի գանձն այս տարի 80,000 ոսկւոյ չափ շահ մը պիտի ունենայ։

Նահանգին մէջ կատարուած խուզարկութիւնք տէրութեան գանձուն համար 3$^1/_2$ միլիոն ղրուշի հասոյթներ երեւան հանած են։ Խուզարկութիւնք պառաջ կը տարուին։

— —

ՓԱՍՏԱԲԱՆՔ Ի ԳԱՒԱՌՍ

Պետական Խորհուրդն որոշած է որ այն գաւառակաց մէջ ուր փաստաբանք չեն գտնուիր, ամբաստանեալք կարենան իրենց ընտրած մարդը փոխանորդ կարգել։

Այս որոշում վաւերացած է կայս. Իրատէով։

Անգլիական դեսպանուհի Լէտի Հուայթ երկու օր առաջ դաշտային հանդէս մը հրաւիրեց իւր մտերիմներն, ի Բիլիօս, իւր դստեր՝ տիկին Կէյժէրի ամուսնութեան տարեդարձը տօնելու համար։ Հրաւիրեալք դեսպանատան պահակ Իմէյի շոգենաւով գնացին ի Բիլիօս ուր զուարթ ժամեր անցունելէ յետոյ երեկոյին Թարապիա վերադարձան։

—Սըր Ուիլեամ Հուայթի որդին երէկ Բարիզէն մայրաքաղաքս հասաւ։

—Ըստ առաջարկութեան կայս. բժշկական ընկերութեան նախագահին՝ Տր. Պարթոլէթթի էֆէնտի այդ ընկերութեան պատուոյ անդամ անուանուեր է Ընդհ. Ժողովոյ յուլիս 14/26ի նիստին մէջ։

—Տր. Վիօլի երէկ մեկնեցաւ մայրաքաղաքս ի Բարիզ, ուր պիտի մասնակցի բժշկական համաժողովին և պիտի խօսի Թուրքիոյ մանկանց հիւանդութեանց վրայ։

—Երէկ առաւօտ ժամ 3ին Շիրքէթի 34 թիւ շոգենաւը Գուզկունճուքի նաւամատոյցին մօտեցած պահուն նաւակի մը բաղխելով ջախջախեց զայն։ Շուրջը գտնուող նաւավարք ազատեցին նաւավարն, որ ծովն ինկած էր։

—Պոլսոյ ժանտարմներու մայիսի ամսաթոշակը վաղուընէ սկսեալ պիտի վճարուի։

—Բ. Դուռը վաւերացուցած է Եգիպտոսի գերմանական նորընտիր հիւպատոս Պ. Պէքէրի պաշտօնը։

—Տասն և մէկ չարագործներ երէկ հեռաւոր վայրեր աքսորուեցան ոստիկանութեան ձեռամբ։

—Պետական Խորհրդոյ ընդհանուր դատախազը նոյն Խորհրդոյ վերաքննիչ ատենին դիմած է վերաքննել տալու համար Ղալաթիոյ թղթատարական տնօրէն Վիթալիս էֆէնտիի և դեր-տնօրէն Միսաք էֆէնտի նկատմամբ նախնական ատենին կողմէ տրուած որոշումն։ Ինչպէս կը յիշուի այդ երկու պաշտօնեայք անպարտ արձակուած էին։

—Սէնվուլտզիլզի նաւավար մը անցեալ գիշեր Օրթագիւղէ երկու մարդ առած Արնավուտգիւղ գնացած պահուն Գուրուչէշմէի առջեւ նաւակը ջուր առնուլ սկսաւ և նաւակին մէջը գտնուողք օգնութիւն գոչեցին։ Գուրուչէշմէի և Արնաւուտգիւղի միջեւ խարսխած պահակ շոգենաւուն բըպայք օգնութեան փութալով նաւավարն ու ճամբորդներն ազատեցին։

—Չորեքշաբթի օրը լաւ հագուած մարդ մը կանգ առաւ Եազըճըի փողոցին մէջ տան մը առջեւ ուր նորոգութիւնք կը կատարուէին և որուն դուռը բաց էր։ Մարդը հարցուց բանուորի մը թէ ճարտարապետն ո՞ւր է, վասն զի Վասիլաքի Խալֆային կողմէ ըսելիք մ'ունէր։ Բանւորը պատասխանեց թէ ճարտարապետը վերի յարկը կը գտնուի և անծանօթը տան դուռը հրելով, սանդուխէն վեր ելաւ։ Բանւորը կասկածելով մարդուն այս յանդուգն ընթացքէն, իմաց տուաւ աղախնոյն որ իսկոյն սանդուխէն վեր ելաւ. սակայն հազիւ քանի մը աստիճան ելած էր և ահա հանդիպեցաւ անծանօթին որ վար կ'իջնէր մեկնելու համար, ըսելով թէ սխալ եկած է։ Աղախինը թողուց որ մարդը մեկնի և յետոյ տան վարձակալներէ մին կանչելով իրողութիւնը պատմեց անոր։ Վարձակալն իր խուցը մտաւ, որ առաջին յարկը կը գտնուէր, և տեսաւ որ ոսկի ժամացոյցն ու ոսկի շղթայն, 46 ոսկւոյ արժողութեամբ, վերցուած էին։ Սակայն գողը գտնելու ժամանակն անցած էր։

—Նէշատ Գուլէ միւնձի Նրմօջ ադա Գըրիգորեանի ընտանիքը Բերա գացած լինելով անցեալ հինգշաբթի ցերեկ, ժամը 4էն 9, այդ բացակայութեան միջոցին 50 ոսկւոյ արժողութեամբ գոհարեղէնք եւ հագուստ գողցուեր են տանէն։

—Կարինէն կը գրեն թէ նահանգին ժողովուրդը խիստ գոհ է կուսակալ Սամիհ փաշայի արդիւնաւոր և բարւոք պաշտօնավարութենէն, թէ Ն. Վսեմութեան ազդու հրամաններուն շնորհիւ 3-4 ամսոյ միջոցին մէջ 40ի չափ աւազակներ ձերբակալուած և թէ ժողովուրդն այս առթիւ ջերմ բարեմաղթութիւններ կ'ընէ վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

— Տրապիզոնի Րիզէ քաղաքէն առ Սէրվէթ ուղղեալ նամակի մը համաձայն տեղւոյն պահեստի զօրաց մթերանոցէն 28 հրացան և 40000ի չափ փամփուշտ գողցուելով, քննութիւնք կատարուեր և գողն, որ նոյն մթերանոցի պաշտօնեաներէն մին է Խալիտ էֆէնտի անուն, ձերբակալուեր է։ Խալիտ էֆէնտի իւր յանցանքը խոստովանելով երկու հոգի եւս ցոյց տուած է իբրեւ իրեն մեղսակից։

—Զինուորական վարժարանէն այս տարի 145 շրջանաւարտք վկայական ըստացած են և իբրեւ սպայ զօրաբանակները պիտի ղրկուին։

—Երէկ, Ղալաթիոյ աւստրիական նաւահանգստէն դրամատուներու պարկ մը նաւակ դրուած պահուն 250 ոսկինոց ծրար մը ծով ինկաւ։ Անմիջապէս հինգ վեց լողորդներ ծով նետուեցան, 15 ոսկւոյ վարձատրութեան մը խոստումէն հըրապուրեալ, և բաւական խուզարկելէ յետոյ, անոնցմէ մին գտաւ հանեց դրամածրարն։

—Մէշուէրէթի մէջ կը կարդանք թէ անցեալ իրիկուն ժամ 1ին ի Պոլիս Մահմուտ Փաշա Թարագճըլար փողոց ծխախոտ վաճառող Համբարձում աղայի 104 թիւ խանութին ներքեւ գտնուած սենեակէն հրդեհ ծագեր է, սակայն դրացիք իմանալով վտանգին առաջքն առեր են։ Հրդեհն առաջ եկած է պահապանի անկողնէն, որ վառարանէն ելած կայծէն բռնկած էր։

Կըսուի թէ, կը յարէ նոյն թերթը, ապահովագրութեան պաշտօնեայք և դըրացիք, նկատելով որ խանութը 4000 ոսկւոյ ապահովագրեալ էր և թէ հրդեհի պատահած պահուն պահապանը բացակայ կը գտնուէր, կասկածած և բողոքած են ոստիկանութեան, որ երէկ ձեռնարկեց հարկ եղած քննութեանց։

—Առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարար Զիհնի փաշայի քեռորդին Շէյխ Րիզա էֆէնտի մեռաւ։

—Չէնկէլգիւղցի հացագործ Եանի անցեալ գիշեր ժամ մէկին ի Պէյլէրպէյ Հաւուզ Պաշը անուն տեղէն անցած պահուն երկու անծանօթ անձեր վրան յարձակելով 400 ղրուշի չափ դրամն յափշտակեցին և փախան։ Ոստիկանութիւնը կը փնտռէ այդ չարագործները։

—Անցեալ օր Նէնիգիւղի յունաց ԱյիՆիքօլա և Բանախա եկեղեցւոյ ջրհանկիրներուն միջեւ կռիւ մը ծագելով երկու ջրհանկիրք վիրաւորուեցան։ Ոստիկանութիւնը վրայ հասնելով ձերբակալեց վիրաւորողն։

ԱԶԴ

Ս. Եկեղեցւոյս վագըֆէն Իւսկիւտար Իճատիէ Ջամիրճա Ճատտէսի 97 թիւ երկու տուներն Ս. Եկեղեցւոյս մահլիւլ մընացած են. ուստի ով որ գնել կը փափաքի պարտի ամէն ուրբաթ և կիւրակէ օրերը առաւօտեան մինչեւ ժամը 3 դիմել ի Խորհրդարան Թաղիս։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Պէշիքթաշի

Ատենադպիր	Ատենապետ
Մ. Ա. ԽԻՍՏԱՎԼԸՐՏԵԱՆ	Վ. ՏԱՏԵԱՆ
517	10—30

ԱԶԴ

Վկայեալ պետական բարձրագոյն և մասնաւոր երկրորդական վարժարաններէ, ծանօթ հրապարակի վերայ և ուսուցչական մարմնոյն, հմուտ լեզուաց և գիտութեանց, կը փափաքի դասախօսել թէ տանց և թէ վարժարանաց մէջ։ Դիմել ի խմբագրատուն լրագրոյս։ 589 4—4

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՑՑԵՏՈՄՍ 596

100 Հատը 5 Դահեկան

Լաւագոյն քաղթօնի վրայ ամէն լեզուաւ կպատրաստուի Ուզուլեան և Ընկ. տպարանն, Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Սախիյէ խան, Թիւ 5։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

— —

Րօպէրթ Գօլէճի պատմութեան ուսուցիչ բրոֆ. Կրօվըրի հեղինակութեամբ ի լոյս ընծայուած է հետաքրքրաշարժ գործ մը, անգ. բարձն լեզուաւ։

The Hippodrome of Constantinople
(ՁԻԱՐՁԱԿԱՐԱՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ)

Վաճառման կեդրոնատեղին է Լորէնճ և Քէյլի գրատունն ի Բերա։ 598

Հռչակաւոր խոհարար Գաբրիէլ Գէորգեան այս անգամ ճաշարան մը բացած է յՕրթա Չէշմէ Սարըեար, ուր ամէն օր կը գտնուին համեղ և պատուական կերակուրներ յոյժ չափաւոր գներով։
599 2—3

ՀԵՌԱԳԻՐԱԼՈՒՐՔ

— —

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Պերլին, 31 յուլիս

Վիլհէլմ կայսր այս առաւօտ ճամբայ ելաւ՝ Անգլիա երթալու համար։

— —

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱ

Լոնտոն, 1 օգոստ.

Անգլիոյ Պանքային շաբաթական հաշուեկշիռը՝ նախորդ շաբթուան հաշուեկշռոյն հետ բաղդատմամբ՝ հետեւեալ տարբերութիւնները ցոյց կուտայ.

Պատրաստ մետաղադրամ—Նուազում—անգլ. ոսկի	1,079,000
Պանքնոթք ի պահեստի—Նուազում—անգլ. ոսկի	354,000
Փոխանակագիրք և այլ թըղթեր—Նուազում—անգլ. ոսկի	1,371,000
Պահեստի դրամոց համեմատութիւնն յանձնառութեանց հետ—	36 $^{17}/_{32}$ %

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

— —

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 21 յուլիս
Դահեկան

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	(Պանքայի)	109	$^3/_4$
3 » »	» (վճռկնկն)	109	$^3/_8$
3 » Բարիզի	» (պանքայի)	22	97 $^1/_2$
» »	» (վճռկնկն)	23	5

Օսմանեան Քոնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միւթ. Գ.) Սէրի		17	20
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	17	20
Բերայի մէջ	»	—	—
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	17	22
Կէս օրին	»	17	22

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	44	26
Այս առաւօտ	44	26
Կէս օր	44	26

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	28	
»	B. »	16	25
»	C. »	17	22

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.		4	16
Քրետի ժէնէրալ	Օսմ.	»	8	25
Պանք տը Գօնս	»	»	7	9
Սօս. Շանժ է վալէօր	»	»	4	27
Թրամուէյ	»	»	460	
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.		58	75
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»		—	—
Բաժնեթուղթ Լավիսիոյ	»		103	

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100	
20 Ֆրանքնոց	»	87	28
Անգլիական ոսկի	»	110	10
Իմփէրիալ	»	90	5
Ֆլորին	»	51	10
Ռուսի թղթադրամ	»	8	86
» արծաթ	»	74	
Մէճ. արծաթ. (տուրը)	»	108	20
Վեցնոց	»	104	
Հինգնոց	»	103	20
Մեթալիք	»	102	20
Թասֆիյէ	»	8	30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 1 Օգոստոս ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	98 $^9/_{16}$
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	16
» » » գոցուեցաւ	16 $^1/_{16}$
» » » Ա.	28
» » » Բ.	16 $^1/_2$
» » » Գ.	15 $^7/_8$
Օթօման 1871	91 $^1/_2$
Փոխառութիւն 1877	100 $^1/_4$
Պանք Օթօման	10 $^1/_4$
Ռուսական փոխառ. 1873	100
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	89 $^3/_8$
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	104
Տայրա Սանիէ	84
Տօմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	102 $^1/_4$
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 35

Վիեննա, 1 Օգոստոս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	120 25
Օսմանեան երկաթուղի	21
» Րէժիի բաժնեթուղթք	108

Բարիզ, 1 Օգոստոս ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 $^1/_2$ %	104 07 $^1/_2$
» » 3 %	84 67 $^1/_2$
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	16 12 $^1/_2$
» » » գոցուեցաւ	16 15
» » » Բ.	— —
» » » Գ.	— —
Օսմանեան երկաթուղի	59 50
» Րէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	508 75
Գրէտի Լիոնէ	675
» Ֆօնսիէ	1266 25
Գոնդուառ տ'էսգոնտ	78 75
Սուէզի ջրանցք	2270
Ռուսական 5 % 1877 ի	— —
Իտալական Ռանթ	92 85
Սպանիական (արտաքին)	72 $^7/_8$
Եգիպտական միացեալ	451 25
Բրիօրիթէ Թիւրք	450
Հելլենական 5 %	465
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 16

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԷՅՔՕԶ, 16 յուլիս

Գրեթէ քսան տարիէ ի վեր քանիցս Թաղիս Ս. Եկեղեցւոյն և դպրոցին մէջ թէ՛ լուսարարութեան և թէ՛ դաստիարակութեան պաշտօններ վարած և միշտ օգտակար հանդիսացած եմ։ Վերջին անգամուն քահանայական խնդրոյ մ'առթիւ տարակարծիք գտնուելուս, ոմանք ի թաղեցւոց՝ որք նոյն քահանայացուին գլխաւոր պաշտպաններն էին, կրօն. ժողովոյ մերժումը իմ թելադրութեանս վերագրելով պաշտօնանկ ըրին զիս անարգանօք և այսու եւս չի բաւականանալով ժամկոչին ալ յանիրաւի ըսել տուին թէ, անցեալ տարի (1888) Զատկի Աւագ Ուրբաթ Ս. Աստուածածնայ Պատկերին վրայի մատանին փոխած ըլլամ կեղծի մը հետ, եւ ժամակոչին սոյն յայտարարութիւնը տեղեկագրեցին ի Պատրիարքարան։

Ես ինքս եւս դիմելով Ազգ. Իշխանութեան քննութիւն և արդարութիւն պահանջեցի, և Տնտես. Պատ. Խորհուրդն ալ անցեալ չորեքշաբթի աւուր համար հրաւիրեց զԹաղ. Խորհուրդն ի դատաստան։ Բայց որովհետեւ Թաղ. Խորհուրդն անպատասխանի կը թողու Ազգ. Իշխանութեան երկիցս հրաւէրը, վասն որոյ թէ՛ ի գիտութիւն ազգ. սեփհականութեան յափշտակութեան մը և թէ՛ ի պաշտպանութիւն պատւոյս, հարկ դատեցի դիմել Պատ. Խմբագրութեանդ խնդրելով որ հաճիք հրատարակել սոյն երկտողս ի գիտութիւն ազգայնոց և ի հրաւէր Թաղ. Խորհրդոյ որպէս զի բարեհաճին ներկայանալ Ազգ. Իշխանութեան։

ՂԱԶԱՐՈՍ ԹԱՖԻՒՐԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԱՖԻՈՆ-ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ 13 յուլիս

Առեւտրական հրապարակը մօտ էր բանուկ վիճակ մը ստանալու. նոր կիրառած աֆիոնի առեւտրոյն առթիւ որ բազմաց համար շահու աղբիւր մ'էր, սակայն կառավարական տնօրէնութեամբ արգիլուեցաւ նաեւ սոյն բերոց տուր և առ, մինչեւ որ տասանորդի աճուրդք վերջանան։ Առ այս արդէն ձեռնարկուած է, գործողութիւնք փութանակի առաջ կը վարին թէ՛ ատ և թէ՛ զանազան գաւառակաց մէջ. կառավարիչ պէյն այս գործողութեանց հսկելու, ինչպէս և քննական մը տալու համար անցեալ ամսոյս 29ին մեկնեցաւ Սանտըգլը, ուր կը գտնուի դեռ։ Տնտեսականապէս ամէնէն տենդոտ և յուզեալ ժամանակն է այժմ, բայց չէ գիտցուիր թէ ինչ արդիւնք պիտի քաղէ այս շրջանէն քաղաքացին և գիւղացին, որոց իւրաքանչիւրն հետամուտ է իւր խնդրանաց և մատուցման։ Աֆիոնի բերքերը բաղդատաբար նուազ են այս տարի, արմտիք դեռ չեն հնձուած, բայց պատրաստ հին բերքերը պէտքէն աւելի են, և գնով վար։

Բայց տնտեսական այս անորոշ կացութեան վրայ կը հասնին կործանարար դէպքեր։ Յունիս 25—26 լուսնալու գիշերը հրդեհ մը ծագած էր, այլ տարուած անմիջական օգնութեանց եւ կառավարիչ պէյի նիւթական ու բարոյական աջակցութեան շնորհիւ միակ շէնք մը այրելէ վերջ առաջքն առնուեցաւ։

Սակայն մեծագոյն աղէտն սահմանեալ էր ամսոյս 11—12ի գիշերուան յորում աչաւոր հրդեհ մը ծագելով այրեց մօտ խիտ քարծոց բոլոր շուկաներն մէկ ծայրէն ցմիւսն.—Մեծամեծ կորուստներ կը հաշուուին իբր 2000 կրպակ, յիսուն տուն, պանդոկներ, աղօթատեղիք, կամուրջք են որոց արժէքը գուցէ հարիւր յիսուն հազար ոսկի և աւելի լինի։ Նոյն խօսք անձանց կորուստներ կան, կին մը որ փըլատակաց տակ մնացած էր, և այլք որք դեռ չեն գտնուած։ Բազմաթիւ անձինք կարեւոր վէրքեր առած են։ Խանութպանք և արհեստաւորք ըրին մեծագոյն կորուստն այս աղէտին մէջ, զի չունին այժմ ո՛չ տեղի աշխատութեան, ոչ գործի, ո՛չ վաճառք, և ոչ ալ ուրիշ միջոց ապրուստի։ Միայն երկնային գթութեան ապաւինած կը մնան երկու օրէ ի վեր թէ՛ ներկային համար որ խղճալի է եւ թէ՛ ապագային համար որ բոլորովին անստոյգ և յուսահատական է։

—Ամոյս մէջ տեղւոյս խճուղեաց Նըկատմամբ ծագած խնդիրը վերստին քըննելու համար Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան կողմէ Պ. Լըգլէո եւ Պրուսայի առաջին երկրաչափ Ապտիւրրահման էֆ. տեղս եկան. վերջնական արդիւնքը յայտնի չէ տակաւին, վասն զի Սանտըգլըի գծին վրայ 2000 մեդրի չափ տեղ մը կրկին գծեր շինուելէ զկնի, արտ հունձքի պատճառաւ աշխատութիւնք դադրեցան։ Տեղւոյս գօնտիւքթէօներէն Գ. էֆ. Մազմանեան որ յիշեալ վէճին պատճառ եղած էր, նոյն պաշտօնով փոխադրեցաւ Պրուսա։

Շ. ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ, 12 յուլիս

Մեկնեցաւ քաղաքէս Գեր. Առաջնորդն Սեբաստիոյ Պետրոս սրբազան։

Տ. Պետրոս սրբազան՝ Պատրիարքական հրամանաւ եկած էր ի քննութիւն տեղւոյս Առաջն. ծանօթ խնդրոյն։ Սոյն փափուկ պաշտօնը՝ խաղաղաբար վերջացուց, վերակազմեց սահմանադրական մարմինները, որոց հետքը՝ վաղուց կորսուած էին առաջն. խնդիրներով։ Ցանձնեց նոցա իւրաքանչիւրին իրենց պատկանեալ գործերն, որք ի սպառ լքեալ ու մոռացեալ էին, և ինքն անձամբ անցաւ ժողովոց գլուխը, նախագահելով նոցա իբրեւ երեք ամիս, վասն զի՝ ա՛յնքան բողոքագրեր և խնդրագրեր տեղացած էին Ն. Սրբազնութեան, մինչեւ ամեն օր նախագահել պէտք կ'ըլլար տարբեր ժողովոց։

Իւր այս ժրութեան շնորհիւ լուծուեցան բազում կնճռալից խնդիրներ, կարգադրուեցան անհատական և հանրական կարեւորագոյն գործեր, զորս՝ մի առ մի թուել յոյժ երկար լինելով՝ աստանօր կը յիշենք մի քանին միայն։

Քաղաքամիջի Հայոց գերեզմանատունն պարսպաւորեցաւ մօտ 300 օսմ. ոսկւոյ ծախիւք, որոյ հին շէնքն ամբողջովին կործանեալ էր 25 ամաց հետէ. քաղաքին հրդեհաւեր մէկ եկեղեցւոյ շինութեան ձեռնարկութիւն եղաւ, նոյնպէս մայր վարժարանի վերաշինման սկզբնաւորութիւն եղաւ, որ միեւնոյն քաղաքաւէր կըրակը լափլիզած էր։ Ասոնք ցայն վայր կ'ըսպասէին մոխրակոյտ աւերակօք, որոց վերակառուցման թուականը ո՛չ ոք կարող էր նախատեսել։

Վասն զի Ա. քաղաքացւոց մէջ ազգասիրութիւնը տիրած էր, Բ. սէրը՝ բնաջինջ եղած. Գ. անհատք՝ անհատից դէմ խէթով ու քէնով զինուած, որոց՝ հաշտարար մը պէտք էր, մեծատունք ընդդէմ միմեանց կը գործէին. Նոցա խաղաղարար մը պէտք էր, ազգային շահերն այս շփոթութեանց մէջ կը կորնչէին, յրջամիտ յուշարար մը պէտք էր։ Ահա այս ամէն պաշտօն համանգամայն կատարեց Տ. Պետրոս Սրբազան որ երեսնամեայ ատելութեան մը գլուխը ջախջախեց ընդ մէջ Տ. Մեսրոբեան Կարապետ էֆէնտիի, և Այնաճեան Յարութիւն աղայի, և նոցա ձեռքըն իրարու ձեռաց մէջ դրաւ։ Ասոնք քաղաքիս մէջ ականաւորներն են տիօք և գերդաստանօք, իրաւախոհութեամբ վախճան տուաւ դիմամարտ և կատաղի տնաւէր դատի մը, ընդ մէջ Ղուկասեան Աբգար աղայի և Քէմալեան Գէորգ աղայի, ասոնք եւս՝ տեղւոյս վաճառական պատուաւոր դասէն են, թէ առաջնոց հաշտութիւն, և թէ վերջնոց համաձայնութիւն բազմաց կարծեօք յաւիտենականին մնացած էր։ Միւս կողմէն տկարաց և տնանկաց իրաւունքն կը պաշտպանուէին զօրաւոր ոստախաց առջեւ, որք՝ շատ անգամ յամառ մաքառմամբ՝ յաղթանակ տարած էին, վարդապետաց եպիսկոպոսաց վրայ որք՝ պաշտօնով քաղաքս եկած էին, այլ ի՞նչ զարմանք՝ սոքա զինաթափ եղան Տ. Պետրոս Սրբազանի քաջըր յորդորանաց, եւ մերթ եւս անաչառ սաստից առջեւ։

Սրբազանը՝ միմիայն քաղաքիս մէջ չամփոփեց իւր աշխատանաց սահմանն, այլ շրջակայ բնակչաց ալ բաժին հանեց։ Քաղաքէն դէպի արեւելք $1^1/_4$ ժամու հեռի՝ Թամզարա գիւղաքաղաքն ալ այցելեց, և արժանաւոր կերպիւ հիւրընկալուեցաւ Եւդոկիացի Սահակեան Մեծ. Յարութիւն աղայի տունն, որոյ որդիքն՝ Յակոբ և Մըկըրտիչ էֆէնտիք՝ ծանուցին ժողովրդեան թէ՝ ազատ են Սրբազանին քովն երթալու, ցաւերնին պատմելու առանց ո և է ակնածանաց, որ թերեւս հիւրընկալուչքը ձանձրացնելու խղճմտանքէն թելադրեալ լինի, վասն զի՝ իրենք էին միայն գիւղաքաղաքին մէջ չեզոք անձինք, զերծ կապերէ և ամէն նկատմունքէ։ Հոս ալ լսեց ժողովրդեան աղերսն, և ըստ կարելւոյն գոհացում տալով՝ փութաց այցելել տեղւոյն Ս. Գէորգայ հռչակաւոր վանքն, որ յերկոտասան ամաց հետէ հրոյ ճարակ եղած էր, հետեւաբար՝ նորա կարեւոր կալուածներն անտէրունջ, և նորա հին ու նոր առնելեաց հաշիւը՝ գրեթէ ի կորուստ մատնեալ, և եկամտից ապագան վտանգեալ ու անստուգութեան դատապարտեալ կը մնային, սակայն կ'աւետեմ թէ՝ հնացած առնելիքներն անյուսալի կերպիւ գտացուեցան, եկամտից ապագան՝ աւելի ապահով ձեռաց յանձնուեցաւ և վերջապէս վանուց վերաշինութեան սկսուեցաւ, և կը շարունակուի այսօր յուրախութիւն տեղացւոց և հեռաւոր բարեպաշտ ժողովրդեան, զի՝ այս վանք՝ դրիւք սքանչելի օդովն աննման, և եկամտովը պիտի լինի բաւական բանալ և պահել իւր ծոցը բարելաւ որբանոց մը, որուն պէտք ունի Թամզարացին, որովհետեւ Թամզարա ընկած ու մերկացած է իւր նախնի համբաւեալ հարստութենէն, բաց ի սակաւուց։

Այս գործոց մեծագոյն մասին կարգադրութիւն կառավարութեան միջոցաւ ընելով՝ բերկրութեամբ կը դիտէինք թէ ի՞նչ պատուական յարաբերութիւն կը մըշակուէր ընդ կառավարութեան. պաշտօնեայք՝ որք՝ սէհէլ կ'այցելէին Ն. Սըրբազնութեան, անծայր համակրանք կ'արտայայտէին։

Տէր Պետրոս Սրբազան քիչ խօսող և շատ գործող ընտիր եկեղեցական մ'է, նա՝ կանխաւ լաւ կը խորհի, և երբ գիտակցութիւն կը կազմէ՝ ձեռնամուխ կը լինի, և զորս՝ միանգամ ձեռնարկեց, այլ եւս աննար է կասեցնել զինքն անոր։ 65 տարեկան ծեր հասակին մէջ, անսնուած գործունէութեան ժիր ոգին, և անխոնջ կորովը կը հիացնէր նոյն իսկ զինքը շըրջապատող եռանդոտ երիտասարդներն, ուստի մենք՝ կը փութանք յոյժ երկար կեանք մաղթել նորա պատուական անձին, զի՝ նմանեաց շատ պէտք ունի գաւառացին։ Տէր Պետրոս Սրբազան Պետութեան և Ազգին շահերն ընդհանրապէս անբաժան կը նկատէ, և իւր բոլոր գործողութիւն կը դառնայ այս համոզման առանցքին վըրայ՝ և գործնապէս կը հաստատէ նա՝ այս սկզբան ճշմարտութիւն՝ իւր 30 ամեայ պաշտօնավարութեամբ, և ահա՛ այս պատճառաւ՝ տեղական կառավարութիւնը կը յարգէ զինքն անկեղծապէս։

ԽԱՍԳԻՒՂ

Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ մէջ. — Որբեր և որբութիւն. — Ուրուատիպ ոգին խաչկալին ետեւ. — Արծրունի քահանան խորհրդարանին մէջ. — Հայրիկ և Դամբանականին մոռցուած մասը. — Դամբանական պսակներ. — Գալֆաեան ընտանիք. — Խասգիւղ և գերեզմաննոց։

Ի՜նչչափ երկար լռութիւն... հանգի՞ստ ըրինք. — ոչ. գրողներու համար՝ գրելն ոչ նուազ հանգիստ է, բան մը՝ որուն կը կարօտինք և զոր գրիչը լռութեան մէջ չգտներ։ Գիտես թէ ամենքս ալ բանի մը կ'սպասէինք. այս անգամ, իբրեւ յառաջամարտիկ, երրորդ երեսի լռութիւնը պատուեց գեղանին Մելանիո. դուրս կ'ելնեմ իր ետեւէն, և իցի՜ւ դուրս ելնէին ամենքն ալ։

—

Կիրակէ մը Խաս-գիւղ էինք. տխուր հանդէսի օր էր։ Ս. Ստեփաննոս եկեղեցին դագաղ մը ունէր իր բա՛րձր կամարին տակ և որբեր կը պատէին զնովաւ, սեւեր հագած, անյարդար մազերով, և տխրադին նյութածքներով։ Հիւանդանոցի որբերն ալ հասան. և եթէ քիչ մը ետքը չերեւէին հոն կեդրոնականի սանունք և Արհեստանոցի աղջկունք՝ Սրբուհւոյն դագաղը հանրական ուխտի մեծարանաց մէջ դնելու, իրա՛ւ, շա՛տ պիտի ցաւէինք այս մոռածմամբ թէ որբերու մայրն որբեր միայն ողացին, և որբոց՝ որբեր միայն ցաւակից եղան. և մանաւանդ Հիւանդանոցի աղայք մեծ մասամբ գաւառացի, այդ սեւ դագաղին առջեւ պիտի տեսնէին սեւ դատապարտութիւն մը իրենց ճակտին վրայ, որբութիւն Ազգին ծոցին ու եկեղեցւոյն մէջ։

Ուրիշ օր մըն ալ Որբութեան դէմ կռուեր եմ։ Դպրոցասէր Տիկնանց վարժոցի քննութեան մը օրն, ընթացաւարտներէն մէն ափ յափոյ բան մը գրելով, իբրեւ ցոյց երախտագիտութեան, շնորհապարտ զգացումներ կը յայտնէր իր մայրագիր Տիկնանց, յորս դորովագութ աղջիկներ եւ ոչ նուազ մայրենի խանդաղատանք ունէին. կը լսէինք մենք ամենքս, կը լսէր Եպիսկոպոս մը։ Աղջկան մէկ նախադասութիւնը, թէ «որբեր ենք, խնամեցէք զմեզ», իր թրթռուն և գորովական ձայնին հետ՝ անօրինակ ցնցում մը բերաւ յիս. անմիջապէս յաւին կանգնելով՝ բսի օրիորդին. Եթէ բան մը կայ զոր պարտ էիք մոռնալ հոս, ձեր որբութիւնն էր. մէկ մօր տեղ ունեցաք մայրերէ յօրինուած, հիւսուած դաս մը, որ իր ձեռքն երկարելով Ազգին օգնականութեանը՝ գթութեան և գորովոյ տակ սնուց զձեզ մարմնով, մտօք և սրտով։ Եւ ի՞նչու որբ ըլլայ աղջիկ մը, որ գթութեան և գորովոյ էակներ ունի իբրեւ մայր և Ազգին ամեն դասակարգն՝ իրեն հովանի։ «Հոս ձգեցէք այդ տխուր զգացումը։» — Ազգ. գթութեան յարկաց տակ՝ պէտք է սրտերէ վերցնել որբութիւնն. որբութիւնը պէտք չէ միայն ճակատներու վրայ իբրեւ դատապարտութիւն մը. ջնջել սրբել նաեւ մեր գթոյն հաստատութեանց ճակատէն Որբանոց բառն, գրել անոր տեղ ՏՈՒՆ ԱԶԳԻՆ։

Օրմանեան սրբազանին ահագին ձայնը չէր թողուր որ մի և նոյն բանի վրայ երկա՛ր մոռծէինք. և ահա կը դառնանք իրեն սեղանին վրայ, ուր կը պատարագէր նոյն օրը ի հանգիստ Սրբուհւոյն։ Ո՛րչափ խորհրդաւոր է Ս. Ստեփաննոս. բեմն միշտ խռովիչ է մեծագոյն յիշատակի մը հետ կապուած. և խաչկալին ստուերներուն մէջ, որ թեթեւ մը ձգուած իբրեւ սեւ շղարշ խորանին տակ կ'երերայ, ուրուատիպ ոգի մը կը թեւածէ աղանակերպ, և երեւակայութեանդ մէջ կը զարթնացանէ Խաս-գիւղի Աննմանը. և կ'ըսես. Այո, դու երբեմն հոս էիր, ազդեցիկ ձայնդ լսանուած երկնից հոսանքով, և միսուած ճարտարախօսութեան մէջ՝ բեմէն կ'իջնէր, և աղու նյութածքներուդ և կարմրադեղ այտերուդ տակ, Ջերազին մազերուն հետ կը խաղար և Տէմիրճիպաշեանի մառախլոտ ոգոյն կը քսուէր։ Ս. Ստեփաննոս եկեղեցին՝ «Նօդր-տամ-տը-Բառի» բաղդատուեցաւ ձեր օրին, որ բաղդատուեցաք բացակայու Լադուռաքէին»։ Ամբիոնէր կը ծփէին հոս դաւաղանի-- տակ, թաղուհիներ կը նայէին վերնատունէն՝ ադամանդներով ծանրացեալ։ — Փոյանիի պէս անցաւ այս մոռածութիւնն, և վայրկեան մըն ալ՝ դագաղէն ընկճմ խառնըլով այս հծծիւնը թռուցի. թէ և Խասգի՛ւղ ալ մեծ մարդիկ չծնիր. սակայն կ'ունենայ տակաւին մեծամեծ մեռելներ։ Մեր մեռեալը մեծ էր։

—

Պատարագն աւարտեցաւ, Խորհրդարան կը մտնենք։ Սրուանձտեան եկեղ էր. Ջերազ հասաւ, Օրմանեան յոգնա՛ծ քրտնած կը նստի. և ահա նիրս բերուեցաւ Խաս-գիւղի ծերունին. քահանայ մը, իրա՛ւ դողդոջուն, իրա՛ւ երերուն։ Եպիսկոպոսունք եւ աշխարհականք, ամենքս ալ ո՛րչափ փոքր էինք իր քով. Համբուրեց կաթողին զՍրուանձտեան իբրեւ զմանկիկ մատաղ, որ երեկոյին իր հօր թեւերուն մէջ կը թռչտի ժպտելով, եւ նստեցաւ բազմոցին վրայ։ Ձայն առողջ է, մազերն սպիտակ, երեսին գոյնը տեղը. և կը խօսէր մեզ՝ դառ մը դրած իր դողդոջուն ոտքերուն տակ. «Սրբուհին հանգուցեալ, լսեցէք ամենքդ ալ և դուք երիտասարդներ, անոնցմէ չէր որք յուսահատ իրենց տգեղութեանը վրայ, ակամայ կամօք կուսաստանը կը գտնեն իբրեւ վերջին ապաստանարան, այլ բնութեան ամէն շնորհքներն ունէր. գեղանի էր դիմօք, գեղանի մանաւանդ հոգւով եւ սրտով և առաքինութեան հարսն եղաւ և որբերու ալ մայր»։ Անլուր տառապանաց իբրեւ օրինակ ըսաւ որ աւուր մէկը Սրբուհին տուն մը կը մտնէ. տանտէրը, այր մեծատուն, ապտակ մը կը զարնէ այդ երկնից հարսին, որ դառնալով կ'ըսէ. Ա՛յդ իմ բաժինս է. հապա որբերո՞ւս։ — Իրաւ ի՜նչեր քաշեցիր, ե՜րանի՜ հոգի. ի՜նչ աննման դժուարութիւնք փափուկ ոտքերուդ և զօրեղ կամացդ դէմ զարնուեցան մինչեւ օրհասիդ ժամը։ Տէրունին՝ որ իւր քահանայութեան թուոյն մէջ դուցէ մեր շատերուս ամբողջ կեանքն ունէր, յեղակարծ խռովեալ կամ խռովեալ ցաւագին յիշատակներով, Սրուանձտեանի դարձաւ և կ'ըսէ. Հո՛ս եկեր էք. ի դարձին զիս ալ տարէ՛ք։ Եւ մարդ գերեզմանի կը կարօտի. «զիս ալ տարէք». կ'ըղձայ մնալ այդ սաւուցին տակ, եթէ դրած է հոն իր հոգիէն, իր սրտին պատառուածներէն. — Տօքթօր Արծրունի և Նոյեմի հոն էին։ Արծրունի քահանան իր վերջինն ըսած էր, ելաւ... և դարը կ'ը քալէր դողդոջուն Խաս-գիւղի բլուրն ի վեր։

—

Ժամը վեցին հոգեհանգստեան սկսաւ. Պոլսոյն հոն էր կարծես։ Ժողովուրդը դագաղը կը պատէր. Սեղանն ալ ժողովրդական եղած էր նո՛յն օրը. թոյլ տուաւ որ իր քովերը շարուինք ի պատիւ Սրբութեան մօրն Որբերու։ Հայրիկ եկաւ խօսելու դամբանականը. և՝ Նախ և առաջ ծռեցաւ ի համբոյր սեղանոյն։ Ո՛վ համբոյր մեծ։ Իրաւ կ'ըսեմ, Եղիա, եթէ այսօք տեսնէիր այդ հաւատոյ երկրպագութիւնն ի Հայրիկ, բոլոր իմաստասիրական գիրքերդ մէկ տարի կը բանտարկէիր զնդանի մէջ, և ապստամբ ոգիդ կը նետէիր, իբրեւ փոշոյ կամ աւազի հատիկ մը, հաւատոյ անհունին մէջ։ Կրօնքը շա՛տ բան կը պարտի մեծ կրօնաւորաց։ Ինձ կը թուի թէ այդ ոգիք կամ ոգին չէ թէ միայն մեր եկեղեցեաց՝ այլ և մեր մթնոլորտին մէջ ալ իրմէ բան մը կը խառնէ վեր կենդանութեան անսպառ հիւլէներուն հետ. իրեն քսուած օրն ալ սրբութեան խառնուրդ է։ Ամեն անգամ որ, կարճատեւ բացակայութենէ մը ետքը, Սկիւտարու Ս. Խաչը կը մտնէի, ինքն հոն ըլլար կամ ո՛չ, կրօնի սուրբ ստուեր մը, խառնուած խաչերուն, պատերուն, պատկերներուն և սրբանուէր անօթից շուքին հետ՝ կը փայփայէր զիս անո՛ւշ յուզումներու տակ. իր աթոռն ալ բան մը կը հաղորդէր։ Հիմա, այդ աթոռն ալ, որ ծանօթ էր ոմանց, վերցուած է. և Հայրիկ, որ իբրեւ անցեալ Պատրիարք, Սուրբ Խաչի պանդխտական տունը կը մտնէր շաբաթը մէկ երկու անգամ, և Սկիւտարու բարձանց վրայ մաքուր օդով իւր ծերացեալ ուժն ու թոքերը կը կազդուրէր, վա՛րը, վա՛րը, ամփոփուած է Ս. Լուսաւորչի գմբէթին տակ, և Դուրեանի քանի մը սրտագին տողերը, զորս ի բերան գիտէ, կը մրմնջէ անշուշտ.

Այս է հանգիստ
Իմ լռնիստ.
Այս օթեւան
Խաղաղութեան։

Սկիւտար, որուն կը փարիմ, Եղիա, իբրեւ երկրորդ հայրենիքիս, և կը սիրեմ Դուրեանի կոթողէն մինչեւ ճեմարանին փոշին ու Ս. Կարապետի կամարը, Ս. Խաչէն մինչ Ս. Լուսաւորիչ, ճգնարանդ, բարձրաւանդակներն և մինչե՛... Սկիւտար, իր ոսկի պատմութեան մէջ ... կարճառօտիւ ըսեմ, Սկիւտար ի՞նկաւ։ Նոր քարողիչը, սեղանէն, ուր Հայրիկ սանձ կանգնած է իր վարդապետութեան օրերէն, առաջին քարողին ըսած է որ կը լսէ եղեր որ «ժողովուրդն իր հաւատքէն պաղած է. թո՛ղ տաքցնեն էֆէնտիները»։ Եւ հիմա ինք պիտի տաքցնէ եղեր մեր պաղած հաւատքը. կ'սպասենք։

Հեռացայ, տխմա՛ր չէ՞. այո, և սակայն պէտք էր այս արտօրութիւնն ընել։ — Հայրիկ դարձաւ սրբուհւոյն դագաղին. գլուխներու, այտերու, աչքերու ծով մը կ'երերար սեղանէն մինչեւ Ս. Ստեփաննոսի աւազ դուռը տարածուած. ժողովուրդին տղաքներս սրբազան բեմբասացին քով շարուած ենք։ Իրա՛ւ, ժողովուրդ, Սրբազան, սրբութիւն և կրօնք գիտես թէ և ոչ մէկ օր այնչափ իրարու մօտեցած էին։ Հայրիկ կարճառօտ՝ այլ շատ բան խօսեցաւ, և միայն փոքրիկ մաս մը՝ որ մոռցուած էր Արեւելքի մէջ՝ կ'ուզեմ յիշատակել ըստ իմաստին։ — Հասարակաց կարծիքն է թէ ով որ զաւակ չէ ունեցեր, իր կաթովը չէ սնուցած զնա, անոր ցաւերը քաշած չէ օրօրոցէն սկսեալ, գութ չունի, աղիք չունի։ Հայրիկ, այդ իմաստասիրութիւնը հերքելու համար, մատնանիշ ըրաւ սրբուհւոյն դագաղն, և հոն դտաւ այնչափ գորով և խանդաղատանք զոր դուցէ ունեցած չեն շատ մայրեր, թէ և երկունք կրած ըլլան, իրենց կաթովը սնուցած և գրկաց մէջ փայփայած զնաս։ Եւ ըստ իս հասարակաց աղետից զգայուն սիրտ մը, որ հանրութեան կը փարի և մարդկութիւնը կը կրէ յինքեան, շա՛տ աւելի մեծ է քան մօր մը սիրտն, որ օրօրոցի մը կը փարի միայն, բազմաղի քընար մըն է ա՛յն, որուն ամէն մէկ թելերուն վրայ առանձին լեզուներ կան և բիւր ձայներ. աղքատն իր աղէտն ունի, որբն իր սուգը, մանկիկն իր ողորմ ճիչն։ Այս սիրտն ունեցար, ո՛վ Սրբուհիդ կուսանաց և մայրդ որբոց։

Եւ երբ արիւն քրտինք մոռած հանգուցեին զՍրբուհին իր Մատրան մէջ. և ծաղկեայ պսակներ դրին թարմ հողին վրայ, և երբ խունկն սպառեցաւ բուրվառին մէջ և աղօթից մրմունջք ալ մարեցան, նոր դամբանական պըսակներ հիւսուեցան. վերջինը դրաւ Ջերազ անթառամով և ադամանդով հիւսուած։ Այնուհետեւ մեկնեցանք ամենքս ալ, օրհնելով այն ամեն ողորմած ձեռքերն, մեծատունք թէ աղքատ, որք պարապ չդարձուցին որբերու Մոր ձեռքն.... և արցունքներ սրբեցին ... մեկնեցանք ամբողջ պատմութիւն մը դնելով հողին տակ։

Մարապետին ազգաբանութեան տեղադրութիւնը հրապարակին վրայ կը հասնի մինչեւ Խարբերդ. Երուանդ էֆ. Աղաթոն որ քանի մը շաբաթ առաջ կ'ողջունէր զիս իբրեւ հայրենակից, ըսաւ թէ իրենց ընտանիքը Բալու էն գաղթած է. հնութիւնը կը հասնի մինչեւ երեք դար. իրենց բո՛ւն մականունն է եղած Գալֆաեան. եւ թէ Սրբուհի Մարապետ, որ նոյն մականուամբ կը կոչուի, իրենց ընտանիքէն է։ Ծիւղագրութիւն ըրած է խընամով, և գիտէ այն ընդարձակ եւ բազմարկածեան պատմութիւնը՝ զոր ունեցած է այդ ընտանիքն այլ և այլ տեղեր ճամբորդելով. և երկու բան անծանօթ կը մնան, Աղաբօն մականուան ծագումն իր պատճառներով և բո՛ւն իսկ քաղաքը կամ գիւղը, ուսկից գաղթած է Գալֆաեան ընտանիքը. Մեք առ այժմ մինչեւ որ ճշդուի վերջինը, կը փափաքինք որ Օտեանի, մեր գիւղէն եկած ըլլան. և կարծեմ թէ Երուանդ էֆ. Աղաթօն չդժգոհիր։

—

Երկրորդ անգամն էր որ Խասգիւղ մտած էի, երկու անգամն ալ մեռել թաղելու՝ այդ երբեմն ի կենդանութեան գիւղը։ Առաջին անգամ Ս. Ստեփաննոսէն մինչեւ գերեզմանոց եկած էի, իսկ այս անգամ Խասգիւղը տեսայ։ Խորերէն ի բարձունս ելանք. տունէ տուն, թաղէ թաղ անցանք։ Մեծ բլրին վրայ մե՛ծ տուներ։ Ամբոխից ապարանքներ անմարդի են եւ փլեալ, Շահնազար տխուր, տխո՛ւր, մի՛շտ տխուր. իր մօտ կը մնայ Վարժապետեանի տունը։ Պարտէզներու պատեր քայքայուած, և ծաղիկներու անդ՝ փուշն ու եղինճ գետին կը ծածկեն և քակտուած քարերու կարկառք. Միտքըդ անդադար ծփանքէ ծփանք կ'անցնի. ափսո՛ս, մեր ապարանքները կը քայքայուին և խրճիթները կը լցուին։ Անցանք սարէ մը, ուր ամեն երեկոյ կը նստի եղեր Հանգուցեալ մե՛ծ Պատրիարքն, իջանք գերեզմանոցն։ Առաջին այցելութիւնը կամ ուխտը Շահնազարի սպիտակ կոթողին առջեւ ըրինք։ Այլ նայէ՛... մե՛ծ մեծ շիրիմներ։ Մանավեանի տըղայք իրենց հօր վրայ երկու փայտ տնկած են, երկուքն ալ տերեւներ արձակ. իցի՜ւ կանչէին յաւէտ իրենք ալ եւ իրենց հօր կեանքը մշտնջենաւորէին։ Դարձեալ վար կ'իջնենք. մեռել մը վեր կը հանէին. դուրսը կըրօնաւոր չէր մնացած։ Երեկոյին դարձայ մեր գիւղն յիշատակներով. և բան մը միայն նշմարած էի. ի՜նչչափ ճոխ է Խաս-գիւղի գերեզմանոցը։

18 Յուլիս 1889 ՀՐԱՆԴ

ՄՍԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՀԻՒԹ
LIEBIG
ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ Ի ՖՐԷՅ-ԲԷՆՏՈՍ

Որ 1867էն ի վեր արժանացած է Միջազգային ամէն ցուցահանդէսներու մէջ ամենէն [illegible] մրցանակներուն։ Մեծ դիւրութիւն և խնայողութիւն. Վայրկենական պատրաստութիւն արգանակի, և ապուրի, համեմի, բանջարեղինաց համը բարեխառնելու գերընտիր միջոց։

Հիւանդաց և ապաքինելոց համար կազդուրիչ դեղ։

Պահանջել այս ստորագրութիւնը J. Liebig կապոյտ մելանով։ 236

Մեծաքանակ կը ծախուի գործակատարաց քով, ՏԷՆՆԻՍ ԲՕԼԼԷ և ընկ. Կ. Պոլիս, Թիճարէթ խան, թիւ 4. Կը ծախուի նաև ուտելեաց վաճառատուններու, դեղավաճառաց, նպարավաճառներու քով և այլն

ԻԼԱՆ
—
ՇԷՀԷՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

Գարթալ գազասը տախիլինտէ Սուլթան Չիֆթլիքի գարեէսինին խալամ վէ էրմէնի մահալլէրի գարա սըրըր հայվանաթընտան զուհուր իտէն խաութալըգըն սայէի ինայէթվայէի հազրէթը բատիշահիտէ իթթիխազ իտիլէն թէտապիր սըմէրէսի իլէ քեամիլէն միւնտէֆի օլարագ մէվզու գօրտոնըն գալտըրըլըրը վէ շու սուրէթլէ տախի նաիլ օլըրդըլարը մուավէնաթ վէ ինայաթտան տօլայը էհալի թարաֆընտան սամաթը խայրիյէթայլէ հազրէթը բատիշահինին թէզքեար գըլընտըղը գազայի մէզքիւր մեճլիս իտարէսինտէն վարիտ օլան մազպաթաստա պիլտիրիլմիշ օլմաղլէ իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գըլընտը։

18 Թէմուզ 305 256

ԻԼԱՆ
—
ՊԱԳԸ ՍԸՐԱՄԻՐԻ

Շամը շէրիֆտէ վէ Հալէպտէ պուլունտուղան ասաքիրի շահանէ իչուն միւպայաասը գօնթրաթօյա բաղլը օլունաճագ օլան էրզագը միւթէնէվվիանըն պուրաճա իհալէսինա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

20 Թէմուզ 1889 625
Նօ. 25 1—3

ԻԼԱՆ
—
ՊԱԳԸ ՍԸՐԱՄԻՐԻ

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչուն մէվճուտ միւնագասա օլան օթուզ պին ատէտ Վիէննա մալի ֆէսին իւչ պէշ իւզէրինտէ պօյլարը էնլէրի, էնլէրի պիր, վէ էնլէրի իքի սանդիմէթրօ օլմագ իւզրէ պէհէր ատէտի ալթը զրուշ օն իքի փարատա թալիպի ճօհտէսինտէ գալտըղընտան թէմուզըն էնլէրի իւչիւնճի կիւնի սաաթ օնտա գարարտատէսի իճրա գըլընաճագ իւ սաաթ օնտա գաթէ տալէպ օլանլարըն իհալէ օլունաճագ օլտուղունտան ինհալէ թալիպ օլանլարըն տախի մէզքիւր իւճրէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

20 Թէմուզ 1889 626
Նօ. 26 1—3

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ
AU CROISSANT | Օ ԳՐՈՒԱՍԱՆ

94, Նիւքսէք Գալտըրըմ, Վօյվօտայի դիմաց, 94 24

Օ Գրուասան վաճառատունը, քաջալերեալ հասարակութեան փոյթեռանդնութենէն այցելելու համար իր ընդարձակ հաստատութիւնն, այս տարի բոլոր ջանք ի գործ դրած է, ամէնէն վայելուչ, ամէնէն հաստատ և ամէնէն գեղեցիկ հանդերձներն ունենալու համար։ Ամէնէն աժանի համար, [illegible] և [illegible] գընած է ինչ որ գտած է ամենէն աւելի նոր, սիրուն և վայելուչ։ Ամէնէն հաստատի համար, մասնաւոր կերպերով փորձել տուած է կերպասներն և հանդերձներու պատրաստութեան յանձնած այն կտորներն որոց հաստատութիւնն երաշխաւորեալ է։ Ամէնէն վայելուչի համար, իր գործատուններուն մէջ գործածած է Բարիզի ամէնէն նորաձեւ վարպետները։

Աստորեւ ի վաճառ հանուած հանդերձներուն մէկ պզտիկ ցանկը.

	Ֆրանք
Ուրտէնկոտ, Ռուպէի կերպասով, խնամեալ կարուածք, վայելուչ ձեւ	38
Գծաւոր ճոխ բանդալոն, էնգլէզ կարուածք և կտրուածք	18
Ամրողջ զգեստ գորշ կամ չագանակագոյն, էնգլէզ կտրուածք	45, 50, 55
Ամրողջ զգեստ, ֆանթէզի տիւ-տէն, հաստատութիւնն երաշխաւորեալ	25, 30, 35
Գծաւոր ժագէթ, զանազան տեսակ, վայելուչ,	25, 30, 40, 45
Գծաւոր բանդալոնք սկսեալ 8 ֆրանքէն։	
Պոնժուր և ժիլէ Ռուպէի կերպասով, վայելուչ կտրուածք,	34

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Ռումելիի երկաթուղեաց բաժնետոմսերուն 117րդ վիճակահանութեան պարգեւները

Թ.	Փր.	Թ.	Փր.	Թ.	Փր.	Թ.	Փր.
1,000 332	600 000	478,244	3,000	244,408	1,000	1,141,938	1,000
941,374	60 000	36,225	»	264,669	»	1,207,611	»
653,500	20 000	990,899	»	333,619	»	1,336,238	»
1,145 845	»	1,145,842	»	361,706	»	1,471,291	»
82,410	6,000	1,169,243	»	367,281	»	1,526,436	»
129 192	»	1,471,294	»	411,299	»	1,728,853	»
264,668	»	1,500,473	»	433,955	»	1,728,855	»
369,430	»	1,780,395	»	576,113	»	1,828,946	»
446,772	»	1,828,949	»	632,657	»	1,828,947	»
1,346,209	»	115,179	1,000	653,497	»	1,897,857	»
9 518	3,000	118,555	»	875,221	»	1,942,335	»
369,397	»	129,195	»	934,632	»		
373,688	»	197,571	»	978,332	»		

400 ֆրանք շահող թիւեր

9,516	154,928	301,573	478,243	698,030	971,169	1,207,613	1,526,440	1,807,429
7	9	4	5	756,556	70	4	1,526,491	30
9	30	5	526,441	7	978,331	5	2	1,828,948
20	159,441	325,726	2	8	3	1,210,211	3	50
13,741	2	7	3	9	4	2	4	1,846,276
2	3	8	4	60	5	3	5	7
3	4	9	5	808,876	990,896	4	1,543,976	8
4	5	30	534,001	7	7	5	7	9
5	189,971	333,616	2	8	8	1,269 061	8	80
15,186	2	7	3	9	900	2	9	1,858,591
7	3	8	4	80	1,000,331	3	80	2
8	4	20	5	856,381	3	4	1,547,966	3
9	5	361,707	536 221	2	4	5	7	4
90	197,572	8	2	3	5	1,275,286	8	5
72,301	3	9	3	4	1,042,301	7	9	1,875,456
2	4	10	4	5	2	8	70	7
3	5	367,282	576,111	861,321	3	9	1,586,656	8
4	204,236	3	2	2	4	90	7	9
5	7	4	4	3	5	1 311,046	8	60
82,406	8	5	5	4	1,046,991	7	9	1,890,756
7	9	369,396	593,426	5	2	8	60	7
8	40	8	7	871,166	3	9	1,620,366	8
9	219,206	9	8	7	4	50	7	9
91,946	7	400	9	8	5	1,336,236	8	60
7	8	369,426	30	9	1,049,956	7	9	1,897,856
8	9	7	630,046	70	7	9	70	8
9	10	8	7	875,222	8	40	1,728 851	9
50	221,231	9	8	3	9	1,346,206	2	60
93,361	2	373,686	9	4	60	7	4	1,909,016
2	3	7	50	5	1,058,116	8	1,753,916	7
3	4	9	632,656	918,311	7	10	7	8
4	5	90	8	2	8	1,417,866	8	9
5	226,526	406,221	9	3	9	7	9	20
115,176	7	2	60	4	20	8	20	1,923,766
7	8	3	653,496	5	1,117,976	9	1,761,641	7
8	9	4	8	933 306	7	70	2	8
80	30	5	9	7	8	1,456,516	3	9
118,551	244,106	411,296	654,836	8	9	7	4	70
2	7	7	7	9	80	8	5	1,924,871
3	9	8	8	10	1,141,341	9	1 763,351	2
4	10	300	9	934 631	2	20	2	3
129,191	260,796	430,726	40	3	3	1,470,556	3	4
3	7	7	670,191	4	4	7	4	5
4	8	8	2	5	5	8	5	1,942,331
130,681	9	9	3	941,371	1,144,936	9	1,780,391	2
2	800	30	4	2	7	60	2	3
3	264,666	433,951	5	3	9	1,471,292	3	4
4	7	2	684,741	5	40	3	4	1,944,221
5	70	3	2	952,976	1,145 841	5	1,800,881	2
141,001	283,516	4	3	7	3	1,500,471	2	3
2	7	446,771	4	8	4	2	3	4
3	8	3	5	9	1,169,241	4	4	5
4	9	4	698,026	80	2	5	5	
5	20	5	7	971,166	4	1,526,437	1,807,426	
154,926	301,571	478,241	8	7	5	8	7	
7	2	2	9	8	1,207,612	9	8	

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000 — "ՖԻՆԻՔՍ" — Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 31

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական կողուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ		ֆրանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888	»	4,817,262
Տարեկան հասոյթ	» » »	10,069,700

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։
Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱՁ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆրանք 6,250,000 — Պահեստի դրամ ֆրանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպական 13 լաւ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆրանք
Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ 3

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Եօգլիատսիս խան.

ԾԱՆՕԹ.—Տեարք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, լիակատար ԱՒԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամեն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

LA ROUENNAISE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ, 4,000,000, վճարեալ վնասներն իբր 29,000,000.

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակս ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Թիւ 2, Ճէրէմեան խան, Գամմոտյի Պանդայլին դիմաց։
Ընդհանուր գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի
186 ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլ և Միջերկրական ծովու բեռնող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Փանորուս	4200	Աֆրիքօ	3000
Յէրոս	4000	Օսսյրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէրթիս	3000
Սէսոստրիս	3250	Բէրա	3000
Թիպա	3250	Լոգիոս	800
Մակտալա	3250	Օլիմպոս	800
Մարիօթիս	3250	Սէօիլ	700

Մեկնումը շոգենաւը, Լիվրբուլէն ատտ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։
Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
276 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

VÉRITABLE SOLUTION

D'ANTIPYRINE du Dr CLIN

Lauréat de la Faculté de Médecine de Paris. — Prix Montyon.

Le Meilleur Remède contre la Migraine.

La VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN possède une action puissante pour calmer les douleurs dans les cas de : *Lumbagos, Torticolis, Névralgies, Sciatique, Menstruation difficile, Coliques violentes* et les *Accès de Goutte et de Rhumatismes.*

« L'Antipyrine peut être considérée scientifiquement comme le « médicament le plus puissant contre la douleur. »
(Académie des Sciences, Séance du 18 avril 1887.)

DOSE: Prendre chaque jour de 2 à 4 cuillerées de VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN.

NOTA. — CAPSULES D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN destinées aux personnes qui ne veulent pas prendre de Solution.

1243 MAISON CLIN & Cie, à PARIS, ET LES PHARMACIES.

ՀԱՐՍՆԵԿԱՆ ԾԱՂԿԱՓՈՒՆՋ.

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՑԻՉ, ՄԱՐՄՆՈՅ ԳՈՅՆԸ, ՄԻՇՏ ԾԱՂԿԱԹԻԹ, ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ։

Ընդամենն մը փորձը պիտի համոզէ ամեն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամեն հեղանիւթներէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելովն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի խկոյն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցունէ։ Ընհետ կ'ընէ մորթի սեւուքը, երեսի և ձեռքի ցաները, արեւայրուքը, և ուրիշ ամեն բրտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ աս ամեն բանով՝ անկարելի կ'ընէ մատնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Soutnampton Row). Նիւյորք Բարիզ ու Նիւ Եօրք։ Ըրվաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Կը վաճառուի ժ. և Ն. Քանչիւր եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 433 Մեծ փողոց Բէրա, Էսմեն Ֆարուանս, Ղալաթիա, Ներսէք Քալորրը 95 և 97. Ֆրիչիքեան եղբարց քով 77 Էմին Էօնիւ—, 51 Նէկի ճամի և 168 Մեծ փողոց Բէրայի, և Իգիտօնի քով Բէրա Մեծ փողոց Թիւ 428։ 61

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մ'է այս մազերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ ո և է նիւթի գործածութեան կամ լուացքի.

ՇԱԳԱՆԱԿԱՆԱԳՈՅՆԻ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Այս նոր ներկը բաղկացեալ է միայն արմատներու և խոտերու նիւթէ։ Ճերմակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյնի կամ թանձր սեւի։ Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն որչափ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երեւոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողի ի գերեւ հանել։ Կը կասեցնէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ, թեփը կ'անհետացնէ և նոր ոյժ կու տայ մազային մորթին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Արուակը երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել սկաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ պզտիկ սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած բուրդով մը թեթեւ կերպով մազերուն վրայ անցունել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազեր։ Թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը չորնայ։ Բոլոր մազերը մէկ հեղլով, ոմանք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ'ըլլայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար։ Պէտք չկայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը։ Բնականաբար վերջէն դէմքն և ձեռները լուալու է առ ի զգուշութիւն։

ԾԱՆ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէ ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալքոլով, ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թեթեւապէս թրջած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿԵԴԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՐՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվոտա, Պաշականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 77

HUILE DE FOIE DE MORUE
BRUNE-CLAIRE
DU Dr DE JONGH

ԱՄԵՆԷՆ ԳՕՐԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԲՆԱԿԱՆ ...

Զուտ եւ բնական. դիւրաւ կը խմուի եւ կը մարսուի

Գերազանցապէս գեր ի վեր ոժգոյն կամ բաղադրեալ իւղերէն
Ընդհանրապէս յանձնարարեալ ամէնէն նշանաւոր բժիշկներէն
ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԶԴՈՒԹԻՒՆ
Ընդդէմ Թոքախտի, կուրծքի և կոկորդի հիւանդութեանց
Ընդհանուր տկարութեան, մանկանց ճգնաժամութեան 442
Հիւծման, և բոլոր խոյլային հիւանդութեանց

Կը վաճառուի միմիայն սրուակներով որք գաբուլէն և ներքին պիտակին վրայ կը կրեն Տր. Ժոնկի և ԱՆՍԱՐ, ՀԱՐՖՈՐՏ եւ ԸՆԿ. ստորագրութիւնն—Զգուշանալ կեղծերէն
Կեդրոնատեղի՝ ԱՆՍԱՐ, ՀԱՐՖՈՐՏ և ԸՆԿ., 210, Հայ Հոլպորն, Լոնտոն.
Կը գտնուի ամէն երկրաց բոլոր լաւ դեղատանց մէջ

Ի Կ. Պոլիս մեծաքանակ կը վաճառուի ի ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՐԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԵՂԵՐՈՒ, Վոյվոտա փողոց, 54, 56 և 58, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։— Փոքրաքանակ կը վաճառուի դեղատանց մեծ մասին մէջ։

ՖԻՒՔՕԿԼԻՍԻՆ ԿՐԷՄԻ

ԾՈՎԱՅԻՆ ՏՈՒՆԿԵՐԷ ԲԱՂԿԱՑԵԱԼ ՕԾԱՐԱՆ

Մորիւ ձկան իւղին փոխան, ազդեցիկ դեղ մըն է այս ֆիւքօկլիսինը և այնչափ ախորժահամ է որքան միւսը նողկալի։

Ֆիւքօկլիսին Կրէմին յաջողութեամբ կը գործածուի ՏՂԱՅՈՑ պարբերական հիւանդութեանց մէջ։ 444

ԼԸ ՊԷՌՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Co. Ի ՊԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ։

HUILE DE FOIE DE MORUE DÉSINFECTÉE — ՇԵՎՐԻԷԻ ՄՈՐՈՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ ՋՏՈՒԱԾ
de
CHEVRIER

Առաջնակարգ դեղագործ ի Փարիզ, ասպետ Պատուոյ Լէգէոնի, վարժատրեա Բ. կարգի Մէճիտիէով, ... Իզապէլ-լա-Գաթոլիք պատուանշանին։

ՃԵՐՄԱԿ ԵՒ ԹՈՒԽ

Մորիւ ձկան իւղը խույծղանով զտելով, Պ. Շէվրիէ այդ հեղուկին տուած է անախորժելի համ և հոտ, միանգամայն աւելցնելով անոր բուժիչ յատկութիւններն։

Այս գիւտին պատճառաւ հնարիչը մեծամեծ վարձատրութիւններ ստացած է, միտալ և պատւոյ վկայական։

Ամբողջ աշխարհիս բժիշկք կը նախադասեն զայն ամեն տեսակներէն։

ԵՐԿԱԹԱԽԱՌՆ

Պ. Շէվրիէ իւր գիւտը կատարելագործած է ... Մորիւ ձկան երկաթախառն իւղ մը պատրաստելով։ Հակառակ այս յաւելման, իւղը դիւրաւ կը մարսուի և բնաւ ախտութիւն չպատճառեր։ Ուստի նախընտրելի է միւս բոլոր երկաթախառն պատրաստութիւններէն և յաջողութեամբ կը գործածուի Թոքախտի, Պրոնշիթի, Վատութեան և Խոյլի համար։ Մանաւանդ կը յարմարի տկարակազմ անձանց։ 84

Ընդհ. մթերանոց, կեդր. դեղր. Ն. ԹԷՕՏՈՐԻՏԷՍ, 244, Մեծ փողոց Բէրայի, Կ. Պոլիս. Միեւնոյն դեղատան մէջ կը գտնուի նաեւ ՇԷՎՐԻԷի կազդուրիչ ԳՈԳԱՅԻ ԳԻՆԻՆ.

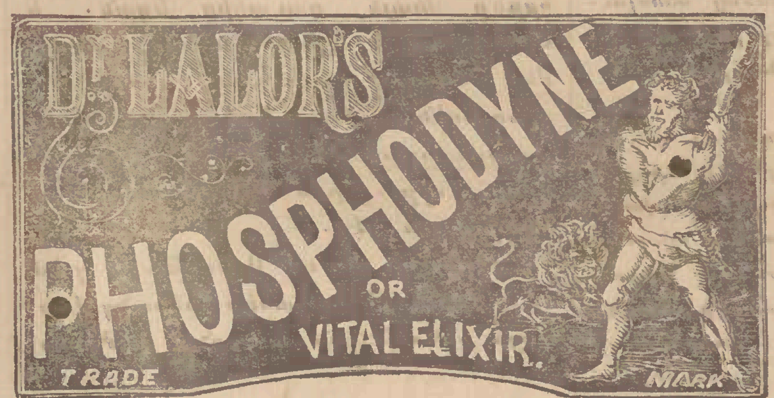

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ՈՅԺ ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՕՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ —Վերջին քսան եւ հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնատութիւն, գառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, և առնական ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամեն գործարանական խանգարումն։

Կը բուժէ դժուարամարսութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան պղծանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն եւ սպառումը. կը կասեցունէ կենսական ոյժերու ո եւ է կորուստ որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ ասոր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդուութիւնն անմիջական և հրաշունէ։ Մելամաղձութեան զգացումներն եւ տխտանիչք կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՕՔԹՕՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'ստեղծէ, արեան մէջ մտցունելով կենսական ելեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է։ Առնական կարողը կը կենդանացունէ մարդկային ամբողջ գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հաստատ եւ առողջ առողջութիւն մը. այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Ախորժահամ է, կը զտէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մը կու տայ ուղեղին, ջղային գրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային գրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաւելմամբ և կորովի եւ բարօրութեան զգացմամբ մը, որ վարժութիւնն հիւանդը շատոնց ի վեր կորուսած էր։ Առողջութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լինի հանդարտ եւ կազդուրիչ։ Դէմքը կ'սկսի լենալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչերը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը ոյժ կ'ստանան։

Զգուշացէք ասոր նմանութիւններէն։ Տօքթոր Լալորի ճշմարիտ Ֆոսֆոտինը պարունակեալ է այն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն աս բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England, վրան փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծեր։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,
79 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 և 97.

Վ ԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային Թղթատարատան վրայի յարկ

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս հրջազգեստներ, քօռսէներ, օծ-տի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, Թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պէրլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիաէն, Իտալիաէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ Թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

Չը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 86